

PODSUMOWANIE DO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Międzyzdroje za lata 2015 – 2016 dotyczy przyjętego uchwałą nr LVII/558/14 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 28 sierpnia 2014 r. dokumentu pn. Aktualizacja Programu ochrony środowiska dla Gminy Międzyzdroje na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 - 2021. Ważne z punktu widzenia realizacji założeń programu ochrony środowiska jest jego monitorowanie. Zakłada się, że co dwa lata będzie następować ocena realizacji założonych celów ekologicznych poprzez zaproponowane wskaźniki realizacji.

Raport weryfikuje i ocenia wykonanie celów wyznaczonych w Programie ochrony środowiska dla Gminy Międzyzdroje w odniesieniu do działań podjętych i zrealizowanych w latach 2015-2016.

W procesie wdrażania Programu ważna jest kontrola przebiegu tego procesu oraz ocena stopnia realizacji zadań w nim wyznaczonych z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów. Rada Miejska na bieżąco ocenia stopień wdrożenia dotąd obowiązujących programów ochrony środowiska za pomocą dwuletnich raportów z realizacji tych programów. Analiza wyników tej oceny stanowi wkład dla listy przedsięwzięć, obejmujących kolejne okresy realizacji zadań.

W harmonogramie realizacyjnym dotąd obowiązującego POŚ zaplanowane były w niektórych przypadkach konkretne inwestycje, które zostały oparte na ówczesnie obowiązującej wieloletniej prognozie finansowej i planach inwestycyjnych innych podmiotów. Jak wynika z analizy tych założeń, większość z projektowanych przedsięwzięć została zrealizowana. Zadania zapisane w Programie Ochrony Środowiska zostały zrealizowane zgodnie z ogólną misją jednostki i własnymi zamierzeniami inwestycyjnymi.

Istotna część zadań, ze względu na specyfikę, wymaga systematyczności i bieżących prac, np. bieżące utrzymanie i konserwacja sieci wodno - kanalizacyjnych, monitorowanie stanu wody pitnej, utrzymanie i zarządzanie drogami, utrzymanie czystości i porządku, pielęgnacja zieleni, edukacja ekologiczna mieszkańców.

Część inwestycji i zadań z uwagi na ciągłość, długotrwałość realizacji lub pozyskiwanie funduszy, dotacji, czy dofinansowań jest realizowana etapowo (projekty dotyczące realizacji infrastruktury technicznej i obiektów, po czym ich realizacja w kolejnych latach, rozliczanie dotacji w jednostkami dotującymi). W tym miejscu zaznaczyć trzeba, że racjonalne gospodarowanie środowiskiem i jego zasobami wymaga dużych nakładów finansowych, stąd niezbędne staje się stałe pozyskiwanie dofinansowania ze środków zewnętrznych. Gmina skutecznie ubiegała się o dofinansowanie zadań generujących znaczne nakłady finansowe, środki pozyskiwane były z WFOŚiGW oraz NFOŚiGW.

Ważne jest także, aby samorząd nadal podejmował współpracę z innymi jednostkami w zakresie ochrony środowiska, infrastruktury komunalnej, czy też działań administracyjno-organizacyjnych. Współpraca ta pozwoli na osiągnięcie szerszych celów i pozyskanie większych środków finansowych.

W każdym z priorytetów podejmowano szereg zadań, jednak biorąc pod uwagę ich charakter i potrzebę dalszego rozwoju wiele grup zadaniowych powinna być kontynuowana w latach kolejnych, w miarę potrzeb oraz możliwości pozyskania środków finansowania. W szczególności kontynuowane powinny być wszelkie działania związane z poprawą stanu wód powierzchniowych oraz realizacją programu naprawczego określonego w programie ochrony powietrza, w związku z przekroczeniami normatywnych stężeń zanieczyszczeń w wodach powierzchniowych oraz w powietrzu, utrzymujących się od kilku już lat. Tym

samym wśród najważniejszych działań w przyszłości powinny znaleźć się termomodernizacje budynków, wymiana źródeł ogrzewania, rozwój energii odnawialnej, modernizacje ciągów komunikacyjnych, rozwój sieci kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej.

Inne działania związane z ochroną zasobów przyrodniczych, ochroną przed promieniowaniem elektromagnetycznym oraz gospodarką odpadami komunalnymi można uznać za zrealizowane w sposób zadowalający. W kolejnych latach działania powinny być kontynuowane w celu utrzymania jakości środowiska w tym zakresie na stałym poziomie.

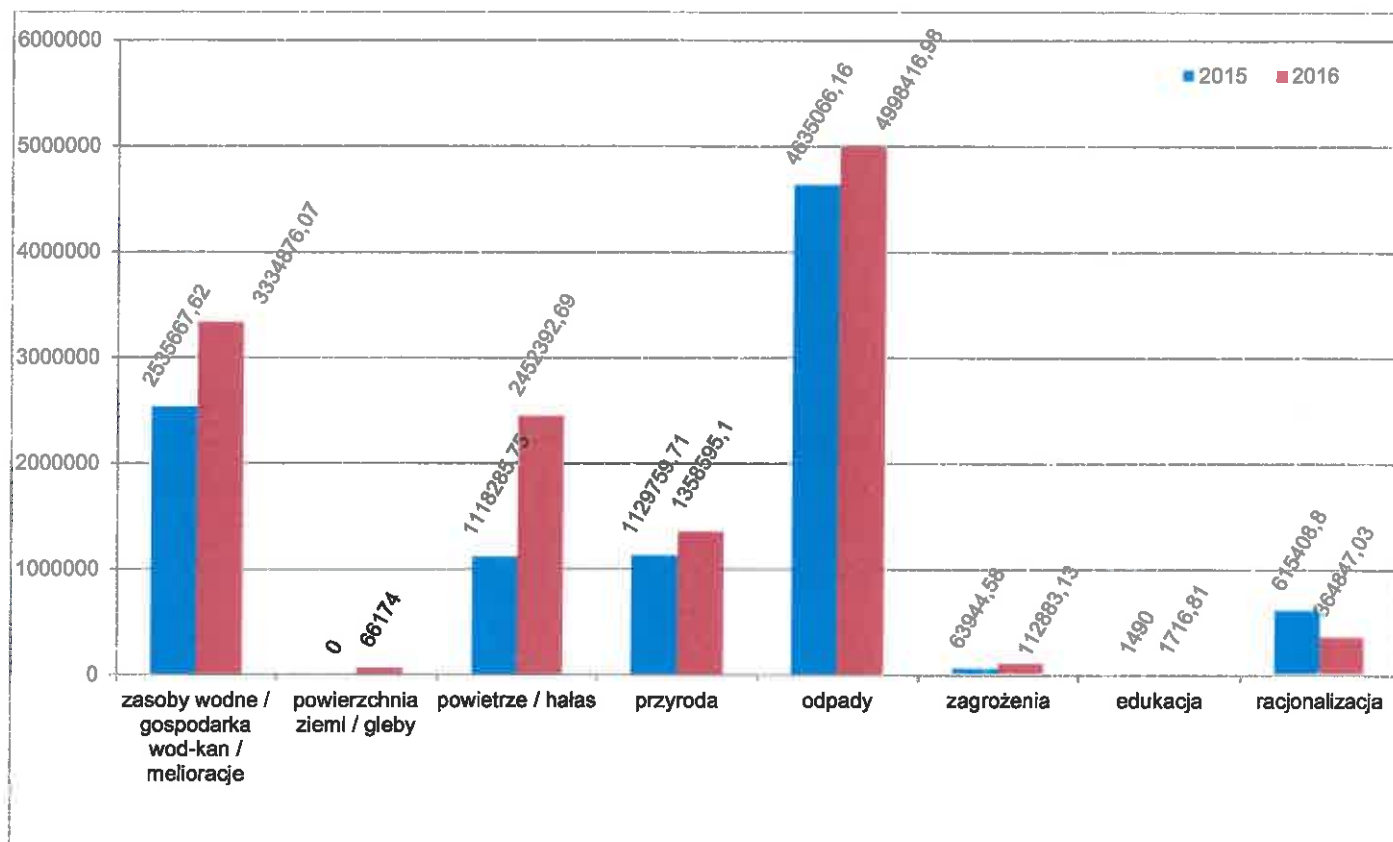
Mocną stroną działań jest fakt, iż większość z nich wpływała pozytywnie na więcej niż jeden element środowiska. Bieżące utrzymanie i zarządzanie drogami, polegające na przeprowadzaniu remontów, wprowadzaniu właściwej organizacji ruchu oraz utrzymaniu dróg w czystości przyczynia się do ochrony powietrza atmosferycznego (ograniczenie pylenia wtórnego, mniejsza emisja gazów powstających w wyniku spalania paliwa w silnikach pojazdów) oraz hałasu (poprzez poprawę płynności jazdy).

Wśród najważniejszych inwestycji proekologicznych zrealizowanych w latach 2015-2016 przez Gminę oraz inne jednostki wymienić należy m.in.:

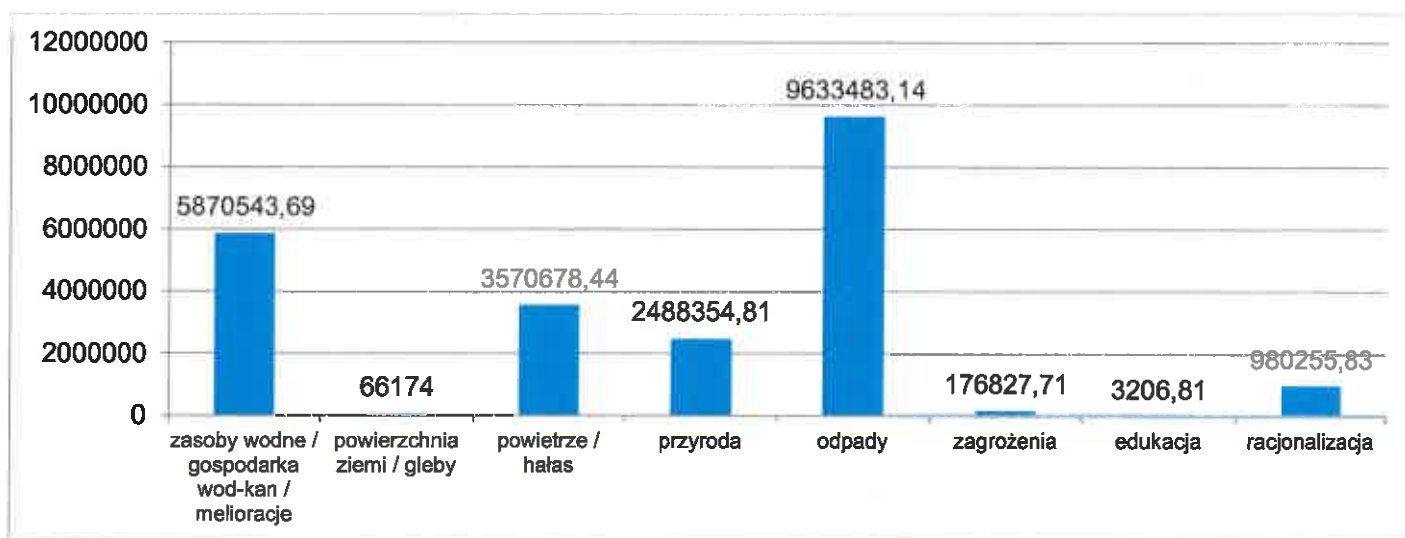
- przebudowano ulicę Sportową i Myśliwską w Międzyzdrojach, wraz z modernizacją sieci wodociągowej, wyłączono z eksploatacji rury azbestowo-cementowe,
- wybudowano sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Niepodległości w Międzyzdrojach,
- wyremontowano wylot kolektora deszczowego odprowadzającego wody opadowe z terenu miasta do kanału Stary Zdrój,
- wyremontowano poletka osadowe na terenie oczyszczalni ścieków w Międzyzdrojach,
- zagospodarowano teren zieleni w Międzyzdrojach,
- w ramach nasadzeń kompensacyjnych posadzono nowe drzewa,
- wyremontowano odcinek drogi krajowej nr 3
- prowadzono remonty dróg publicznych gminnych i powiatowych,
- prowadzono rozbudowę sieci gazowej w Międzyzdrojach, Wicku, Lubinie i Wapnicy,
- wykonano koncepcję rozbudowy ścieżek rowerowych oraz wybudowano ciąg pieszo-rowerowy Zalesie – Wapnica – Lubin,
- wykonano termomodernizację Gimnazjum w części obejmującej podpiwniczenie,
- w sołectwie Wapnica, w obiekcie „Wiklina” wykonano gazowe ogrzewanie części parterowej obiektu,
- wyremontowano dach budynku Szkoły Podstawowej nr 2 w Wapnicy,
- wybudowano kotłownię i instalację gazową w budynku Szkoły Podstawowej nr 2 w Wapnicy.

Analizując wielkość nakładów finansowych, podsumowując wszystkie zebrane dane i wydatki Gminy oraz innych podmiotów włączonych w realizację POŚ, wskazuje się, że w latach 2015-2016 poniesiono łączne koszty około 22 789 524,43 zł, z czego w roku 2015 była to kwota 10 099 622,62, a w roku 2016 – 12 689 901,81 zł. Stwierdza się, że największe wydatki poniesione zostały na realizację inwestycji w zakresie gospodarki odpadami, wydatki na ten cel stanowiły około 42 % wszystkich wydatkowanych środków finansowych. W dalszej kolejności najbardziej kosztotwórcze były inwestycje w gospodarkę wodno-ściekową i te związane z ochroną zasobów wodnych i gospodarowaniem wodami, wydatki stanowiły ponad 25 % wszystkich wydatków, a dalej były przedsięwzięcia z dziedziny ochrony powietrza w połączeniu z ochroną przed hałasem, wydatki na te cele stanowiły niecałe 11 % wszystkim wydatków.

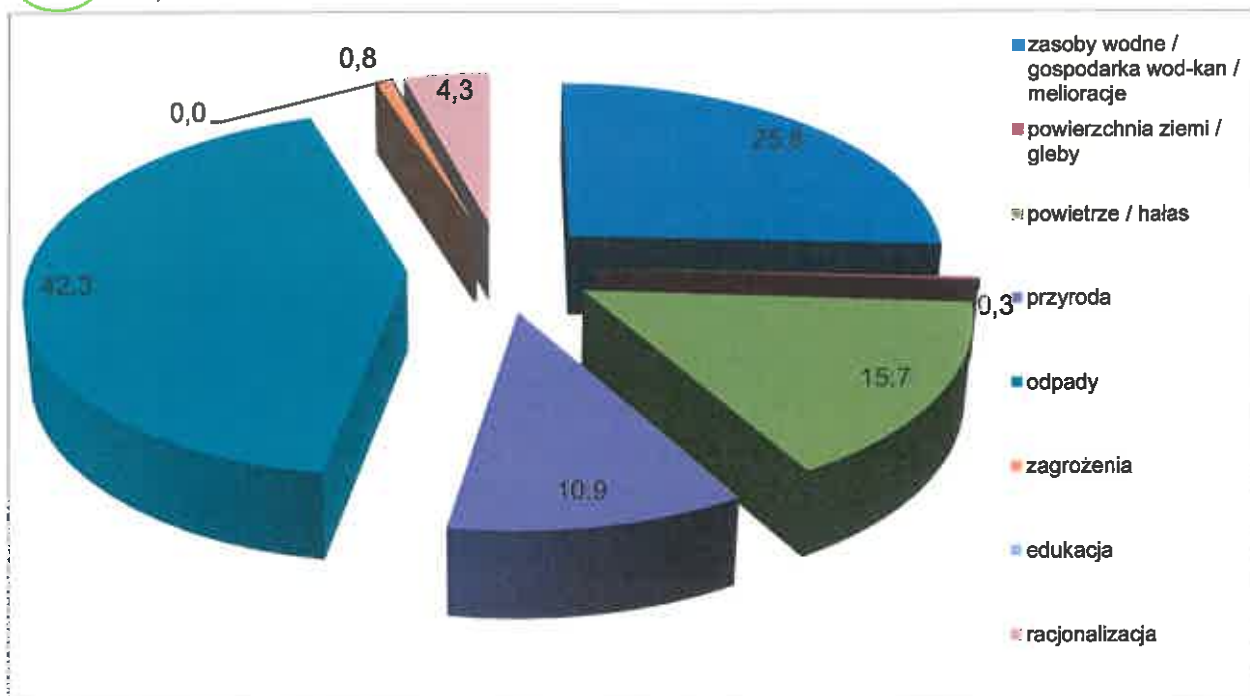
Zdecydowanie mniejszy udział miały wydatki związane z ochroną powierzchni ziemi, ochroną przyrody, minimalizacją zagrożeń środowiskowych oraz racjonalizacją zużycia surowców, łącznie było to około 16 % wszystkich wydatków.

Wykres 1. Podsumowanie wydatków w rozbiutu na lata (dane z badania ankietowego)

Wykres 2. Podsumowanie wydatków łącznie (dane z badania ankietowego)

Wykres 3. Podsumowanie procentowe wydatków łącznie (dane z badania ankietowego)

Analizując działania podjęte w ostatnich latach oraz wskaźniki oceny rozwoju infrastruktury technicznej i stanu środowiska przyrodniczego, można stwierdzić, że realizacja celów założonych w dokumencie POŚ wpływa pozytywnie na rozwój Gminy oraz pozwala na ciągłe monitorowanie stanu środowiska i wykonywanie zadań, które będą prowadziły do dalszego pozytywnego rozwoju.

Raport z wykonania
Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Międzyzdroje
za lata 2015-2016

Czerwiec, 2017 r.

Zamawiający:

Gmina Międzyzdroje
Urząd Miejski w Międzyzdrojach
ul. Książąt Pomorskich 5
72-500 Międzyzdroje

Wykonawca:

Green Key Joanna Masiota - Tomaszewska
ul. Nowy Świat 10a/15
60-583 Poznań
www.greenkey.pl

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Międzyzdroje za lata 2015-2016

Właściciel Firmy

mgr Joanna Masiota - Tomaszewska

Autor opracowania:

mgr Joanna Kamińska – Kierownik Zespołu Projektowego
mgr Andrzej Karkowski – Specjalista ds. ochrony środowiska
mgr Wojciech Pająk – Specjalista ds. ochrony środowiska

w ścisłej współpracy z:

pracownikami Referatu Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej
Urzędu Miejskiego w Międzyzdrojach

Czerwiec, 2017 r.

SPIS TREŚCI	
SPIS SKRÓTÓW	4
1. WSTĘP	6
1.1. PODSTAWY MERYTORYCZNE OPRACOWANIA	6
1.2. STATYSTYCZNE INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE MIĘDZYDROJE W LATACH 2015-2016.....	8
2. STAN ŚRODOWISKA W LATACH 2015-2016 (Z UWZGLĘDNIENIEM ROKU 2014)..	9
2.1. ZASOBY WODNE	9
2.2. POWIERZCHNIA ZIEMI I GLEB	11
2.3. PRZYRODA	12
2.4. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	12
2.5. HAŁAS	14
2.6. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	14
2.7. POWAŻNE AWARIE	14
2.8. GOSPODARKA ODPADAMI	14
3. OCENA REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ W OKRESIE OD STYCZNIA 2015 R. DO GRUDNIA 2016 R.	16
3.1. ZASOBY WODNE, GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA, OCHRONA PRZED POWODZIĄ	16
3.2. POWIERZCHNIA ZIEMI I GLEB	19
3.3. PRZYRODA	20
3.4. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	24
3.5. HAŁAS	27
3.6. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	28
3.8. POWAŻNE AWARIE I INNE ZAGROŻENIA.....	29
3.9. GOSPODARKA ODPADAMI	34
3.10. EDUKACJA EKOLOGICZNA	37
3.11. RACJONALIZACJA ZUŻYCIA SUROWCÓW, ENERGII	39
4. OCENA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	41
4.1. PODSUMOWANIE KOŃCOWE	52
SPIS TABEL	55
SPIS WYKRESÓW	56

SPIS SKRÓTÓW

As	arsen	P.P.H.U.	przedsiębiorstwo produkcyjno – handlowo - usługowe
BIP	biuletyn informacji publicznej	Pb	ołów
BZT ₅	pięciodobowe biochemiczne zapotrzebowanie na tlen	PEM	promieniowanie elektromagnetyczne
C.H.	centrum handlowe	PEW	przewodność elektrolityczna
C ₆ H ₆	benzen	PGK	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej
ChZT	chemiczne zapotrzebowanie na tlen oznaczane metodą dwuchromianową	PGN	plan gospodarki niskoemisyjnej
Cd	kadm	PLB	PL – obszar na terenie Polski, B - skrót od ang. bird, czyli ptak
CO	tlenek węgla	PLH	PL – obszar na terenie Polski, H - skrót od ang. habitat, czyli siedlisko
CZG	Celowy Związek Gmin	PM 2,5	pył zawieszony zawierający cząstki mniejsze niż 2,5 mikrometrów
dam ³	tys. m ³	PM 10	pył zawieszony zawierający cząstki mniejsze niż 10 mikrometrów
Dz. U.	Dziennik Ustaw	PO liŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
fosf. og.	fosfor ogólny	POP	program ochrony powietrza
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	POŚ	Program ochrony środowiska
GDOŚ	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	poz.	pozycja
GIOŚ	Główna Inspekcja Ochrony Środowiska	PPD	poniżej potencjału dobrego
GPZ	główny punkt zasilania	PSD	poniżej stanu dobrego
GUS	Główny Urząd Statystyczny	PSH	Państwowa Służba Hydrologiczna
JCW	jednolita część wód	PSP	Państwowa Straż Pożarna
JCWP	jednolita część wód powierzchniowych	PSSE	Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna
JCWPd	jednolita część wód podziemnych	PSZOK	punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych
MBP	mechaniczno-biologiczne przetwarzanie	RZGO	Regionalny Zakład Gospodarki Odpadami
Mg	tona	RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
MPZP	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	SO ₂	dwutlenek siarki
MTBS	Międzyzdrojskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	SPO	stacja przeładunkowa odpadów
Ni	nikiel	UM	Urząd Miejski
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Urz. Marsz.	Urząd Marszałkowski
NO ₂	dwutlenek azotu	WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NO ₃	azotany	WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
O ₃	ozon		
ODR	Ośrodek Doradztwa Rolniczego		
og.	ogólny		
OSP	ochotnicza straż pożarna		
OWO	ogólny węgiel organiczny		
OZE	odnawialne źródła energii		

zaw. og.	zawiesina ogólna
ZDP	Zarząd Dróg Powiatowych
ze zm.	ze zmianami
ZOŚ	Zakład Ochrony Środowiska
ZSEE	zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
ZWiK	Zakład Wodociągów i Kanalizacji
ZZDW	Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZZMiUW	Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych

1. WSTĘP

1.1. PODSTAWY MERYTORYCZNE OPRACOWANIA

Niniejszy dokument dotyczy przyjętego uchwałą nr LVII/558/14 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 28 sierpnia 2014 r. dokumentu pn. Aktualizacja Programu ochrony środowiska dla Gminy Międzyzdroje na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 - 2021.

W oparciu o art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2017 poz. 519) organ gminy sporządza raport z realizacji Programu ochrony środowiska (zwany dalej Raportem), który przedstawia Radzie Miejskiej. Po przedstawieniu Raportu organowi wykonawczemu dokument ten ustawowo zostanie przekazany organowi wykonawczemu powiatu. Niniejszy Raport dla Gminy Międzyzdroje jest drugim raportem wykonywanym dla obowiązującego Programu ochrony środowiska. Pierwszy obejmował lata 2013-2014 (obejmował zatem również ostatni rok obowiązywania poprzedniego Programu ochrony środowiska).

Niniejsze opracowanie stanowi realizację ustawowego obowiązku w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2016 r.

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 roku, poz. 353 ze zm.) opracowany Raport podlega zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Zakres niezbędnych informacji, jakie zawiera Raport odpowiada treści przyjętego Programu ochrony środowiska (zwanego dalej Programem). W dokumencie tym przedstawiane są postępy z realizacji każdego z zadań wytyczonych w Programie. Porównanie uzyskanego obrazu ze stanem polityki ochrony środowiska Gminy Międzyzdroje opisanym w Programie powinno dać odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu udało się zrealizować przyjęte założenia oraz przedsięwzięcia.

Niniejszy Raport weryfikuje i ocenia wykonanie celów wyznaczonych w Programie ochrony środowiska dla Gminy Międzyzdroje w odniesieniu do działań podjętych i zrealizowanych w latach 2015-2016.

W Programie, na podstawie diagnozy i prognozy stanu środowiska, a także uwarunkowań polityki ekologicznej, sformułowano cele ekologiczne na tle głównych dziedzin rozwoju i związanych z nimi kierunków presji na środowisko. Przedsięwzięcia i zadania ujęte zostały w Raporcie w grupach zgodnych z celami określonymi następująco w Programie:

1. **Cel ekologiczny: modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno – ściekowej dla zapewnienia lepszej ochrony środowiska oraz poprawy warunków życia mieszkańców.**
2. **Cel ekologiczny: zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej oraz ochrona przed powodzią.**
3. **Cel ekologiczny: zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie i przywracanie do stanu właściwego składników przyrody.**
4. **Cel ekologiczny: ograniczenie przekształceń ziemi w wyniku procesów naturalnych oraz antropogenicznych.**
5. **Cel ekologiczny: utrzymanie standardów jakości powietrza, redukcja emisji pyłów gazów i odorów.**
6. **Cel ekologiczny: zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska.**
7. **Cel ekologiczny: ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznym.**

8. **Cel ekologiczny: racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych.**
9. **Cel ekologiczny: upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia oraz wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej.**
10. **Cel ekologiczny: minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego oddziaływania na środowisko i zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego lub biologicznego.**
11. **Cel ekologiczny: rozwój gospodarki odpadami.**

Raport został opracowany na podstawie danych i informacji uzyskanych od następujących jednostek:

- Urzędu Miejskiego w Międzyzdrojach,
- Starostwa Powiatowego w Kamieniu Pomorskim,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie,
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Szczecinie,
- Zachodniopomorskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Koszalinie,
- Zachodniopomorskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie,
- Urzędu Morskiego w Szczecinie,
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie,
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kamieniu Pomorskim,
- Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kamieniu Pomorskim,
- GEN.GAZ ENERGIA, Oddział w Poznaniu,
- Operatora Gazociągów Przesyłowych, Oddział w Poznaniu,
- Celowego Związku Gmin R-XXI w Nowogardzie,
- Związku Gmin Wyspy Wolin w Wolinie,
- Nadleśnictwa Międzyzdroje,
- Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie,
- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach,
- MTBS w Międzyzdrojach,
- Portu w Wapnicy,
- Zakładu Ochrony Środowiska w Międzyzdrojach,
- Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Międzyzdrojach,
- podmiotów gospodarczych.

W szczególności podstawą sporządzenia Raportu z wykonania Programu ochrony środowiska były:

- sprawozdania z wykonania budżetu Gminy,
- dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego - Bank danych lokalnych,
- informacje o stanie środowiska wojewódzkiej inspekcji ochrony środowiska.

1.2. STATYSTYCZNE INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE MIĘDZYDROJE W LATACH 2015-2016

W kolejnych tabelach zestawiono informacje wstępne dotyczące wysokości dochodów jednostki i jej wydatków, w tym poniesionych na ochronę środowiska w okresie sprawozdawczym. W zakresie wszelkich porównań posłużono się danymi także za rok 2014.

Tabela 1. Dochody ogółem, w tym otrzymane dotacje w latach 2014-2016

Wyszczególnienie (zł)	rok 2014	rok 2015	rok 2016
Dochody ogółem	37 781 389,49	41 442 652,24	52 814 279,34*
Otrzymane dotacje	3 428 173,97	3 372 724,54	b.d.**
Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych	605 450,67	113 373,36	b.d.**

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, 2014-2015

* dane Gminy Międzyzdroje 2016

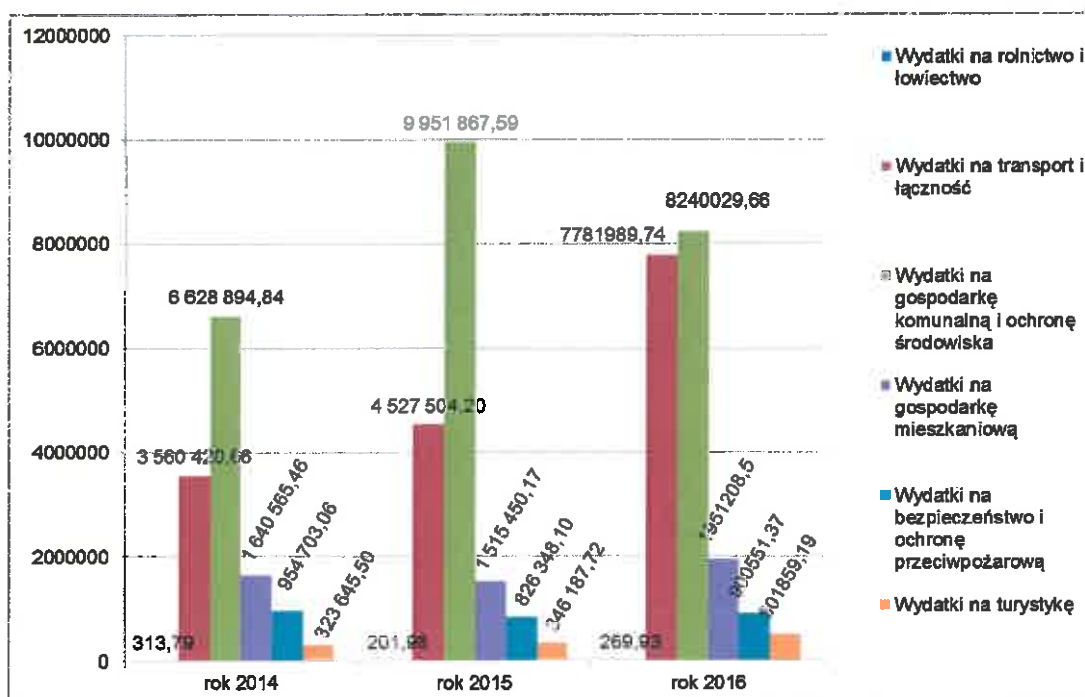
** brak danych GUS

Tabela 2. Wydatki ogółem, w tym na ochronę środowiska w latach 2014-2016

Wyszczególnienie (zł)	rok 2014	rok 2015	rok 2016*
Wydatki ogółem	36 505 265,16	42 638 238,57	46 120 317,14
Wydatki na rolnictwo i łowiectwo	313,79	201,98	269,93
Wydatki na transport i łączność	3 560 420,66	4 527 504,20	7 781 989,74
Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	6 628 894,84	9 951 867,59	8 240 029,66
Wydatki na gospodarkę mieszkaniową	1 640 565,46	1 515 450,17	1 951 208,50
Wydatki na bezpieczeństwo i ochronę przeciwpożarową	954 703,06	826 348,10	900 551,37
Wydatki na turystykę	323 645,50	346 187,72	501 859,19

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, 2014-2015

* dane Gminy Międzyzdroje 2016

Wykres 1. Wydatki, w tym na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska, w okresie sprawozdawczym

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, 2014-2015, Gmina Międzyzdroje 2016

2. STAN ŚRODOWISKA W LATACH 2015-2016 (Z UWZGLĘDNIENIEM ROKU 2014)

2.1. ZASOBY WODNE

WIOŚ co roku wykonuje pomiary monitoringowe jakości wód powierzchniowych i podziemnych, a wyniki badań są publikowane w raportach o stanie środowiska przyrodniczego województwa zachodniopomorskiego. WIOŚ sprawuje kontrolę nad stanem jakości wód, co pozwala wychwytywać zanieczyszczenia dostające się do środowiska.

Stan wód powierzchniowych badanych w ramach jednolitych części wód powierzchniowych nie jest zadowalający, co potwierdzają dane monitoringowe WIOŚ zamieszczone w dalszej części. Stan wód utrzymuje się na słabym poziomie od wielu lat, zarówno jeżeli chodzi o wody jednolitych części wód rzecznych, jak i przejściowych, czy przybrzeżnych.

Tabela 3. Jakość wód powierzchniowych badanych w okresie sprawozdawczym

JCWP	Rok	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydro-morficznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych	Stan / Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Spełnienie wymagań dodatkowych na obszarach chronionych	Ogólny stan JCW
Lewińska Struga z jez. Czajcze i Koprowo	2015	III	I	II	umiarkowany	-	tak	zły
Wołczenica od Trzechelskiej Strugi do ujścia	2015	IV	II	PPD ChZT-Mn	słaby	PSD Benzo(g,h,i)perylen Indeno(1,2,3-cd)piren	nie	zły
Zalew Szczeciński	2012-2015	IV makrobezkręgowce bentosowe	II	PPD przezroczystość, nasylenie tlenem	słaby	PSD	-	zły
Dziwna-Świna	2012-2015	IV makrobezkręgowce bentosowe, fitoplankton chlorofil „a”	I	PSD przezroczystość, nasylenie tlenem, azot azotanowy, azot ogólny, azot mineralny, fosfor ogólny	słaby	PSD	-	zły

Źródło: WIOŚ Szczecin, 2015, brak danych monitoringowych za rok 2016¹

Oprócz badań wód powierzchniowych prowadzonych przez WIOŚ, w skali lokalnej wody badane są przez PSSE w Kamieniu Pomorskim, w ramach monitoringu kąpielisk. W okresie sprawozdawczym na terenie gminy utworzone były dwa kąpieliska:

- kąpielisko obejmujące odcinek Międzyzdroje Zachód – od moła na zachód,
- kąpielisko obejmujące odcinek Międzyzdroje Wschód – od moła na wschód.

Normy jakości wód przybrzeżnych badanych na kąpieliskach wskazują jakość doskonałą wód dla enterokoków w wysokości 100 jtk/100 ml, a *Escherichia coli* – 250 jtk/100 ml. Jakość dostateczną wód wskazuje się do marginesu dla enterokoków w wysokości 185 jtk/100 ml, a *Escherichia coli* – 500 jtk/100 ml. Wyniki PSSE w Kamieniu

¹ Ostateczna ocena stanu badanych JCWP za 2016 rok zostanie wykonana do końca czerwca 2017 roku (WIOŚ)

Pomorskim wskazują, że w części punktów stwierdzano podwyższoną zawartość bakterii grupy Coli, jednak mieszczącą się w normie dla wód o doskonałej jakości, lokalnie woda była dostatecznej jakości. W kontekście enterokoków jakość wód mieściła się w granicach doskonałej jakości wód.

Uzupełnieniem monitoringu wód były badania jakości wód podziemnych. Kolejna tabela pokazuje jakość wód podziemnych w powiecie kamieńskim.

Tabela 4. Jakość wód podziemnych

JCWPD	Powiat	Gmina	Miejscowość	Klasa	Ocena stanu chemicznego wód
6	kamieński	Golczewo	Wysoka Kamieńska	III	dobry
5	kamieński	Międzyzdroje	Międzyzdroje	II	dobry
5	kamieński	Wolin	Chynowo	III	dobry

Źródło: WIOŚ Szczecin, 2014, brak badań JCWPd w roku 2015, brak danych monitoringowych za rok 2016

W 2016 roku badania wód podziemnych na terenie gminy wykonane zostały na poziomie krajowym w ramach monitoringu diagnostycznego w 3 punktach pomiarowych w miejscowości Międzyzdroje (punkty nr 1543, 1566, 2222). W 2015 roku badania wód podziemnych na terenie gminy nie były wykonywane. W punktach pomiarowych stwierdzono występowanie wód II klasy (wody dobrej jakości) i III klasy (wody zadowalającej jakości) i reprezentujących dobry stan chemiczny. We wszystkich punktach pomiarowych nie stwierdzono zanieczyszczenia wód azotanami (stężenie azotanów powyżej 50 mgNO₃/l) i zagrożenia takim zanieczyszczeniem (stężenie azotanów od 40 do 50 mgNO₃/l). Stężenie azotanów kształtowało się na niskim poziomie i odpowiadało I klasie (wody bardzo dobrej jakości).

Wody podziemne ujmowane są na cele komunalne. Za badanie ich jakości odpowiadają eksploatatorzy ujęć wody (wodociągów). Natomiast za monitoring jakości wód na sieci wodociągowej odpowiada Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Kamieniu Pomorskim. Sprawozdania z badań przedkładane są organom Gminy oraz zamieszczane na stronach internetowych inspekcji.

Jakość wód dostarczanych dla mieszkańców była corocznie monitorowana przez PSSE w Kamieniu Pomorskim. Corocznie PSSE bada na terenie gminy dwa wodociągi, Wapnica i Międzyzdroje. Sporadycznie w badanych punktach, w latach 2015-2016 odnotowywano przekroczenia dopuszczanych wartości dla takich wskaźników jak: mętność, żelazo oraz ogólna liczba mikroorganizmów. ZWIK Międzyzdroje prowadził działania naprawcze, które prowadziły do poprawy jakości wody ujmowanej u obiorców.

Uzupełnieniem badań wód są pomiary wykonywane w ramach monitoringu składowiska odpadów.

Wyniki badań wód podziemnych wokół składowiska przeprowadzonych przez zarządzającego w 2015 roku wykazały, że średnioroczne stężenia większości badanych wskaźników kształtowały się w zakresie wartości charakterystycznych dla wód o dobrym stanie chemicznym (I – III klasa jakości wód podziemnych). Podwyższone wartości średnich stężeń wskaźników, przekraczające wartości progowe odpowiadające dobremu stanowi chemicznemu wód podziemnych (III klasa) i charakterystyczne dla wód o słabym stanie chemicznym (IV-V klasa) stwierdzono w przypadku ogólnego węgla organicznego oraz odczynu. Podobne wyniki badań notowano w roku 2016.

Na poziomie V klasy jakości wód kształtowały się koncentracje ogólnego węgla organicznego w całej sieci monitoringowej piezometrów. Wysoka wartość tego wskaźnika w wodzie gruntowej, podobnie jak wartości przewodności elektrolitycznej właściwej jest skutkiem naturalnego składu fizykochemicznego wody gruntowej w tym rejonie. W przeciwnym razie wysokie byłyby również wartości innych badanych wskaźników. Omawiany obiekt znajduje się na terenie, w którym dominują rowy melioracyjne, zastoiska wody. Dowodzi to obecności płytko zalegającej wody gruntowej, do której w krótkim czasie filtrują wody powierzchniowe pochodzące z opadów atmosferycznych oraz spływów powierzchniowych. Wraz z tymi wodami infiltrują do przypowierzchniowej warstwy wodonośnej związki organiczne naturalnie występujące w przyrodzie (np. pozostałości po rozkładzie roślin), a zawierające w swoim składzie chemicznym węgiel. Obecność tych związków związana jest z warstwą próchniczą będącą częścią gleby, na której występują różnego rodzaju zbiorowiska roślinne. Wysokie stężenia ogólnego węgla organicznego nie są spowodowane negatywnym oddziaływaniem składowiska odpadów na środowisko gruntowo – wodne.

Pozostałe analizowane wskaźniki posiadały wartości na poziomie I klasy jakości wód podziemnych. Wody spełniają jednak wymogi jakościowe określone dla terenów przemysłowych, do których zalicza się również miejsca składowania odpadów.

2.2. POWIERZCHNIA ZIEMI I GLEB

Stan zagospodarowania gruntów na terenie gminy zmienia się w ujęciu wieloletnim, co pokazuje poniższa tabela. Od roku 2014 zmniejszyła się powierzchnia użytków rolnych, w tym gruntów ornych, sadów i łąk. Od roku 2014 zwiększyła się natomiast powierzchnia terenów zabudowanych i zurbanizowanych, w tym terenów mieszkaniowych. Zmniejszył się udział terenów przemysłowych i nieużytków.

Tabela 5. Zmiany powierzchni użytków rolnych w okresie sprawozdawczym

Powierzchnia (ha)	rok 2014	rok 2015	rok 2016
użytki rolne razem	373	357	365
grunty orne	228	206	208
sady	13	13	12
łąki trwałe	60	64	58
pastwiska trwałe	33	33	33
grunty rolne zabudowane	33	35	33
grunty pod rowami	6	6	3
grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	- ²	- ²	18
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	396	405	403
tereny mieszkaniowe	70	89	72
tereny przemysłowe	95	8	8
inne tereny zurbanizowane	-	86	92
tereny zurbanizowane niezabudowane (lub w trakcie zabudowy)	17	15	18
tereny rekreacji i wypoczynku	59	56	59
tereny komunikacyjne – drogi	118	115	117
tereny komunikacyjne – kolejowe	35	0	35
tereny komunikacyjne – inne	2	2	2

² w latach 2014-2015 nie było prowadzonej statystyki w rozbiu na powierzchnię gruntów zadrzewionych i zakrzewionych

Powierzchnia (ha)	rok 2014	rok 2015	rok 2016
użytki kopalne		34	0
nieużytki	337	335	336

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, 2014, Gmina Międzyzdroje za lata 2015-2016 (Starostwo Powiatowe)

Racjonalne wykorzystanie gleby, a więc: zagospodarowanie gleb w sposób adekwatny do ich klasy bonitacyjnej i poziomów zanieczyszczeń, ograniczenie czynników wpływających na degradację gleby poprzez zagospodarowanie m.in.: odłogujących gruntów, wdrażanie programów rolnośrodowiskowych, przeciwdziałanie erozji gleb, wprowadzanie ewentualnych nasadzeń oraz racjonalne użycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych oraz stosowanie technik naturalnych należy do obowiązków użytkowników gruntów, czyli rolników. Zadania w tym zakresie są realizowane we własnym zakresie właścicieli gruntów.

2.3. PRZYRODA

W gminie w okresie sprawozdawczym stan terenów zieleni urządzonej przedstawia kolejna tabela. Wynika z niej, że w latach 2015-2016 nie zaszły znaczące zmiany. W odniesieniu do roku 2014 nieznacznie zmniejszyła się powierzchnia terenów zieleni osiedlowej oraz lasów.

Tabela 6. Powierzchnia i ilość terenów zieleni urządzonej oraz lasów w okresie sprawozdawczym

Wyszczególnienie	Jednostka	rok 2014	rok 2015	rok 2016
parki narodowe	ha	5 380,67	5 380,67	5 380,67
pomniki przyrody	szt.	54	54	54
parki spacerowo-wypoczynkowe	ha	4,7	4,7	4,7
zieleńce	ha	3,7	3,7	3,7
zieleń uliczna	ha	3,5	3,5	3,5
tereny zieleni osiedlowej	ha	3,47	2,16	2,16
powierzchnia lasów	ha	4 831,26	4 830,18	b.d.
lesistość	%	42,2	42,2	b.d.

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, 2014-2015, brak danych o lasach za rok 2016

Lasy i grunty leśne na terenie gminy zarządzane są przez Nadleśnictwo Międzyzdroje. Nadleśnictwo administruje zarówno lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa, jak i lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa, które zostały przekazane pod nadzór przez Starostę Kamieńskiego.

2.4. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Wstępem do oceny zrealizowanych działań będzie analiza stanu jakości powietrza. Omówienie tego zagadnienia zostało oparte na danych z Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez wojewódzką inspekcję ochrony środowiska.

W przeprowadzonej za rok 2015 klasyfikacji strefy zachodniopomorskiej pod kątem ochrony zdrowia, stężenia zanieczyszczeń takich jak: SO₂, NO₂, PM 2,5, O₃ (w przypadku ozonu, biorąc pod uwagę poziom docelowy), C₆H₆, CO, As, Cd, Ni i Pb utrzymywały się w normach, stąd całą strefę zaliczono do klasy A. Dla tych zanieczyszczeń nie ma zatem konieczności podejmowania działań naprawczych.

Ze względu na ochronę roślin strefę zachodniopomorską zaklasyfikowano do klasy A pod kątem badanych zanieczyszczeń SO₂ oraz NO_x (w przypadku ozonu, biorąc pod uwagę poziom długoterminowy).

W ramach oceny powietrza pod kątem ochrony zdrowia przekraczaniem stężeniami zanieczyszczeń w strefie zachodniopomorskiej, w roku 2015 były poziom dopuszczalnego 24-godzinnego stężenia pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM₁₀, co skutkowało przypisaniem klasy C całej strefie. Biorąc pod uwagę dane wieloletnie, jakość powietrza w zakresie tych dwóch wskaźników utrzymuje się w negatywnej tendencji.

W roku 2015 WIOŚ w Szczecinie na obszarze gminy Międzyzdroje prowadził pomiary w Białej Górze³. Były to pomiary stężeń dwutlenku siarki (SO₂) i dwutlenku azotu (NO₂) wykonywane metodą pasywną. Należy zaznaczyć, że metoda pasywnego poboru próbek powietrza należy do wskaźnikowych metod pomiarowych i jest ona obciążona dużą niepewnością, dlatego wyniki pomiarów pasywnych dwutlenku siarki i dwutlenku azotu nie zostały uwzględnione przy sporządzaniu klasyfikacji w ocenie rocznej.

W roku 2016 sytuacja w zakresie jakości powietrza potwierdzała tendencje z ostatnich lat w kontekście strefy zachodniopomorskiej. Wynik modelowania matematycznego nie stwierdził natomiast w gminie przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłów zawieszonych PM₁₀ i PM_{2,5}, a przekroczenie benzo(a)pirenu występuje na szczytkowej powierzchni.

Ze względu na przekroczenia standardów jakości powietrza w zakresie wskazanych zanieczyszczeń dla strefy zachodniopomorskiej opracowano program ochrony powietrza. Został on przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 października 2013 r. nr XXVIII/388/13 w sprawie określenia programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej. Powiat Kamieński został objęty założeniami programu ochrony powietrza w celu utrzymania jakości powietrza na poziomie nieprzekraczającym ustanowionych standardów.

Wpływ na stan jakości powietrza ma nie tylko niska emisja, ale także prowadzona działalność gospodarcza, która powoduje emisję zanieczyszczeń do powietrza, w ilościach określonych dopuszczeniami w pozwoleniach na emisję gazów i pyłów, bądź zintegrowanych.

Podmioty prowadzące działalność gospodarczą, które nie kwalifikują się swoim zakresem działania i wielkością emisji do uzyskania pozwolenia, zgłaszają do Starosty instalacje, które powodują emisję zanieczyszczeń do powietrza.

Starosta ma prawo wydać decyzję nakładającą obowiązek prowadzenia pomiarów wielkości emisji przez podmioty gospodarcze jeżeli nie wywiązują się z założeń określonych przez pozwolenie emisyjne lub zintegrowane.

Starosta Kamieński weryfikuje zgodnie z obowiązującym Prawem ochrony środowiska wydane pozwolenia na emisję gazów i pyłów. W przypadku gdy instalacja wymaga urządzeń do redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza, Starosta wydając pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza zobowiązuje posiadacza instalacji do systematycznego sprawdzania czy dotrzymana jest ich skuteczność. Kontrole przestrzegania zapisów wydanych pozwoleń w zakładach przemysłowych prowadzi natomiast WIOŚ.

³ Wyniki pomiarów wykonywanych w Białej Górze w roku 2016 będą dostępne po wykonaniu rocznej oceny jakości powietrza za 2016 rok

2.5. HAŁAS

W latach 2015-2016 WIOŚ w Szczecinie nie prowadził pomiarów hałasu komunikacyjnego na terenie gminy Międzyzdroje. Zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020” w 2017 roku w Międzyzdrojach prowadzone będą pomiary hałasu kolejowego od linii nr 401.

2.6. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Normy środowiskowe w celu ochrony ludności przed promieniowaniem elektromagnetycznym zawarte są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. Nadajniki stacji bazowych telefonii komórkowej wytwarzają np. pola o częstotliwościach od około 0,1 MHz do około 100 GHz. Natomiast linie i stacje elektroenergetyczne są źródłami pól o częstotliwości 50 Hz.

Badania promieniowania elektromagnetycznego prowadzi WIOŚ. W okresie sprawozdawczym, w roku 2016 powtórzony został pomiar natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w środowisku, w przedziale częstotliwości od 3 MHz do 3 000 MHz w Międzyzdrojach, przy ul. Krótkiej. Wynik wskazywał wartość 0,4 V/m, czyli w granicach dopuszczalnej normy (norma 7 V/m).

2.7. POWAŻNE AWARIE

Jednostką odpowiedzialną bezpośrednio za minimalizowanie skutków awarii, zagrożeń jest Straż Pożarna. Straż Pożarna w zakresie ochrony przed awariami i zagrożeniami brała udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych zdarzeń.

Jak wynika z danych przekazanych przez PSP w Kamieniu Pomorskim, w latach 2015-2016 jedynymi działaniami związanymi z ochroną środowiska była neutralizacja przy użyciu sorbentów rozlewu substancji ropopochodnych na drogach. W sumie było ich 6 w roku 2015 i 8 w roku 2016. Oprócz zdarzeń na drogach nie było innych zagrożeń, w tym np. związanych z zanieczyszczeniem akwenów wodnych.

W ostatnich latach GIOŚ nie zarejestrował na tym terenie żadnego zdarzenia niosącego znamiona poważnej awarii (brak jest niestety aktualnych danych za lata 2014-2016).

2.8. GOSPODARKA ODPADAMI

Gmina Międzyzdroje w ramach gospodarowania odpadami, systemem odbioru odpadów komunalnych objęła wszystkich właścicieli nieruchomości. W okresie sprawozdawczym wszystkie odebrane odpady komunalne przekazywane były do:

- a) w roku 2015 – Port Service Sp. z o.o. (ul. Mjr. H. Sucharskiego 75, Gdańsk), Tom Elektrorecykling Sp. z o.o. (ul. Miła 1, Szczecin), Eko-Serwis Sp. z o.o. (ul. Piotra i Pawła 9, Police), Recykl Organizacja Odzysku S.A. (ul. Letnia 3, Śrem), Celowy Związek Gmin R-XXI Regionalny Zakład Gospodarowania Odpadami (Stąjsino 30, Nowogard).

b) w roku 2016 – Celowy Związek Gmin R-XXI Regionalny Zakład Gospodarowania Odpadami (Słajcino 30, Nowogard – rębak, sortownia, instalacja MBP, składowisko, kompostownia), Krynicki Recykling S.A. (ul. Iwaskiewicza 48/23, Olsztyn).

Z ewidencji gminnej wynika, że w roku 2016 z terenu gminy Międzyzdroje zostało odebranych i przekazanych do zagospodarowania 7 313,88 Mg, w tym: 7 274,66 Mg do CZG R-XXI (SPO w Świnoujściu) oraz 39,22 Mg podmiotom uprawnionym do odzysku, unieszkodliwiania odpadów. W ramach samego systemu gospodarowania odpadami zostało odebranych 6 329,50 Mg odpadów, w tym: 6 290,28 Mg przez PGK Sp. z o.o. oraz 39,22 Mg odebranych z PSZOK-u przez inne podmioty.

Porównując rok bazowy, 2014 oraz rok 2015 stwierdza się, że w roku 2016 zebranych zostało o 654,33 Mg odpadów więcej niż w roku 2014 (10,96 %), a w porównaniu z rokiem 2015 – o 356,03 Mg odpadów więcej, co daje 5,96 %. Względem roku 2015 spadł udział frakcji selektywnie zebranych, o około 1 %, z wyłączeniem odpadów wielkogabarytowych, których udział wzrósł o 1 %.

Tabela 7. Zestawienie ilościowe dot. systemu gospodarowania odpadami

Rok / kod odpadów [Mg]	2015	2016	tendencja
20 03 01 odpady z terenów miejskich	4 021,4	4 362,78	wzrost ilości
20 03 01 odpady z terenów wiejskich	380,2	413,89	wzrost ilości

Źródło: Urząd Miejski w Międzyzdrojach

Na terenie gminy został utworzony stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Zgodnie z danymi Urzędu Miejskiego mieszkańcy przekazali w latach 2015-2016 następujące ilości odpadów:

- w roku 2015 – 337,005 Mg,
- w roku 2016 – 435,95 Mg, co jest pozytywną tendencją wzrostową.

Dzięki sprawnie działającemu systemowi gmina osiąga praktycznie wszystkie wytyczone rozporządzeniami poziomy recyklingu, zgodnie z kolejną tabelą:

Tabela 8. Poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami wraz z perspektywą na lata 2017-2020

Rok	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło	16	18	20	30	40	50
Poziom osiągnięty przez Gminę %	87,6	91,74	-	-	-	-
Inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe	40	42	45	50	60	70
Poziom osiągnięty przez Gminę %	0	100	-	-	-	-
Odpady komunalne ulegające biodegradacji przekazywane do składowania	50	45	45	40	40	35
Poziom osiągnięty przez Gminę %	79,6	0	-	-	-	-

Źródło: Gmina Międzyzdroje

Decyzją WIOŚ w roku 2016 została wymierzona Gminie kara pieniężna za nieosiągnięcie wymaganego jeszcze w roku 2013 poziomu ograniczenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Gmina wniosła od

tej decyzji odwołanie do GIOŚ. Nieosiągnięcie wymaganych poziomów wynika z turystycznego charakteru Gminy oraz braku możliwości odniesienia się do specyfiki gminy w obliczeniach poziomu recyklingu.

Uzupełnieniem działań związanych z gospodarowaniem odpadami są działania edukacyjne w zakresie ekologii i prawidłowego segregowania odpadów.

Działaniami podejmowanymi przez Gminę w okresie sprawozdawczym było również unieszkodliwianie azbestu na podstawie gminnego programu finansowanego ze środków budżetowych z opłat i kar za korzystanie ze środowiska.

3. OCENA REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ W OKRESIE OD STYCZNIA 2015 R. DO GRUDNIA 2016 R.

3.1. ZASOBY WODNE, GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA, OCHRONA PRZED POWODZIĄ

W celu ochrony zasobów wodnych należy zadbać o zaspokojenie potrzeb mieszkańców i dostarczenie im odpowiedniej ilości oraz jakości wody pitnej przy jednoczesnym wzroście świadomości mieszkańców w celu zmniejszenia zużycia wody w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach, gdzie woda wykorzystywana jest na cele produkcyjne.

Możliwe jest to dzięki modernizacji infrastruktury technicznej odpowiedzialnej za dostarczanie i oczyszczanie wód oraz przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych poprzez działania inwestycyjne (rozwój sieci kanalizacyjnej i deszczowej), informacyjne oraz administracyjne.

Ważnym działaniem organizacyjnym była aktualizacja obszaru i granic aglomeracji Międzyzdroje, w związku z bieżącymi możliwościami rozwoju systemu kanalizacyjnego. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwałą nr V/98/15 z dnia 28.04.2015 r. wyznaczył aglomerację Międzyzdroje, jednocześnie likwidując aglomerację Międzyzdroje wyznaczoną rozporządzeniem Nr 29/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 22.02.2006 r.

W okresie sprawozdawczym jednostka samorządowa oraz inne jednostki określone w POŚ wydatkowały następujące środki na inwestycje w zakresie kontynuacji wodociągownictwa i kanalizowania obszaru oraz innych działań związanych z ochroną zasobów wodnych, co pokazuje kolejna tabela.

Tabela 9. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu - Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno – ściekowej dla zapewnienia lepszej ochrony środowiska oraz poprawy warunków życia mieszkańców oraz Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej oraz ochrona przed powodzią

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty [zł]
Przekazanie dotacji celowej dla Związku Gmin Wyspy Wolin z przeznaczeniem na poprawę zaopatrzenia w wodę Gmin: Dziwnów, Międzyzdroje, Wolin, Świnoujście.	Gmina corocznie wnosi wkład finansowy dla Związku Gmin Wyspy Wolin, który realizuje inwestycje związane z zaopatrzeniem części gminy w wodę.	2015 87 330,00 2016 23 370,00
Modernizacja sieci wodociągowej polegająca na wyłączeniu z eksploatacji przewodów wykonanych z rur azbestowo – cementowych.	W roku 2016 w związku z przebudową ulicy Sportowej i Myśliwskiej w Międzyzdrojach, w tym modernizacją sieci wodociągowej, wyłączono z eksploatacji rury azbestowo-cementowe o łącznej długości 315,5 m. Pozostało do wyłączenia 676,5 m.	koszty w ramach przebudowy ulic
Budowa sieci sanitarnej w ul. Niepodległości na odcinku od skrzyżowania drogi ul. Wodniczki z ulicą Niepodległości z drogą krajową w Międzyzdrojach.	a) Inwestycja związana z budową sieci sanitarnej w ul. Niepodległości na odcinku od skrzyżowania drogi ul. Wodniczki z ulicą Niepodległości z drogą krajową w Międzyzdrojach została zrealizowana w roku 2015 (wybudowano ok. 2,5 km sieci). b) Dodatkowo wykonano dokumentację przyłącza kanalizacyjnego na ul. Wikłogów w Lubinie.	a) 2015 1 357 553,02 b) 2016 6 504,07
Sporządzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, kontynuacja działań w zakresie ich kontroli technicznej oraz częstotliwości opróżniania.	Gmina prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych na bieżąco. Prowadzone są kontrole zbiorników bezodpływowych. W latach 2015 - 2016 Straż Miejska ukarała trzech użytkowników działki ogrodowej za pozbywanie się nieczystości płynnych poza zbiornik bezodpływowy. W 2016 roku wezwano właścicieli pięciu nieruchomości do przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej, z czego 2 właściciele się przyłączyli.	koszty administracyjne
Wykonanie badania wód opadowych wprowadzanych do wód i do ziemi z ulic w Międzyzdrojach.	Wody opadowe i roztopowe ujęte w zamknięte systemy kanalizacyjne, pochodzące z ulic, zgodnie z posiadanymi pozwoleniami wodnoprawnym wprowadzane są trzema wylotami do Kanału Stary Zdrój. Wody opadowe odprowadzane są do zabudowanego rowu biegnącego wzdłuż ulicy Polnej – wylot z separatora – studzienka KD2. Badania przeprowadzane są dwa razy w roku (badania pod kątem zawiesiny ogólnej i węglowodorów ropopochodnych).	2015 1 439,00 2016 1 291,50
Realizacja zadań związanych z budową i konserwacją urządzeń melioracyjnych i drenażowych.	Co w roku ramach bieżącego utrzymania urządzeń melioracyjnych i drenażowych wykaszany i odmulany jest rów odprowadzający wody deszczowe z terenu miasta do Kanału Stary Zdrój.	2015 10 000,00 2016 10 000,00
Konserwacja i bieżące utrzymanie rowów melioracyjnych.	Konserwację i bieżące utrzymanie rowów melioracyjnych podstawowych (Kanału Stary Zdrój) prowadzi także ZZMiUW w Szczecinie.	2015 28 083,20

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty [zł]
		2016 29 215,00
Ochrona terenów zalewowych przed wprowadzeniem zabudowy, uwzględnianie terenów zalewowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (uwzględniając zapisy Opracowań ekofizjograficznych, uregulowań RZGW).	W roku 2016 podjęto uchwałę nr XIX/189/16 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „C.H. Galeria Przy Wjeździe” w Międzyzdrojach. Na obszarze planu ustalone zostały granice i sposób zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Na obszarze tym inwestycję należy projektować i realizować z uwzględnieniem możliwości potopień i powodzi.	2016 30 750,00
Pozostałe działania związane z ochroną zasobów wodnych		
Działania ZWiK w Międzyzdrojach na podstawie kontroli PSSE w Kamieniu Pomorskim.	2015 WODOCIĄG PUBLICZNY WAPNICA Woda nie odpowiada wymaganiom fizykochemicznym rozporządzenia. Przedsiębiorstwo przystąpiło do wymiany zasuw w zbiorniku wody czystej, oczyszczenia i dezynfekcji zbiornika, a także do wymiany i dezynfekcji rury oraz do płukania sieci. WODOCIĄG PUBLICZNY MIĘDZYDZROJE Woda nie odpowiada wymaganiom fizykochemicznym rozporządzenia, Przedsiębiorstwo przystąpiło do płukania sieci. 2016 WODOCIĄG PUBLICZNY WAPNICA Woda nie odpowiada wymaganiom mikrobiologicznym oraz fizykochemicznym rozporządzenia, Zakład podjął działania mające na celu poprawę jakości wody poprzez dezynfekcję i przepłukanie wodociągu. Dodatkowo Zakład zlecił pobór próbek wody celem potwierdzenia skuteczności przeprowadzonych działań. W każdym przypadku, po badaniach Sanepidu woda nie odpowiadała wymaganiom rozporządzenia, ale tylko w przypadku pojedynczego poboru wody.	w ramach zadań własnych ZWiK
Rozwój sieci kanalizacyjnej i systemu odprowadzania wód opadowych oraz modernizacja oczyszczalni ścieków przez Gminę.	W okresie sprawozdawczym: a) wybudowana została sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-łoczonej z przykanalikami (2,5 km), b) został wyremontowany wylot kolektora deszczowego odprowadzającego wody opadowe z terenu miasta do kanału Stary Zdrój, c) wyremontowane zostały poletka osadowe na terenie oczyszczalni ścieków w Międzyzdrojach.	a) 1 358 000,00 b) 102 000,00 c) 1 036 000,00
Rozwój kanalizacji w ramach aglomeracji.	W okresie sprawozdawczym w ramach dwóch aglomeracji rozbudowano system kanalizacyjny w następującym zakresie: a) aglomeracja Międzyzdroje: rok 2015	2015 a) 1 048 800,00 2016

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty [zł]
	<ul style="list-style-type: none"> - długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej – 2,5 km, - długość zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej – 0,6 km, - liczba mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacyjnej – 24, rok 2016 <ul style="list-style-type: none"> - długość zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej – 1,2 km, - liczba mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacyjnej – 10, b) aglomeracja Wapnica: <ul style="list-style-type: none"> rok 2016 - liczba mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacyjnej – 6. 	a) 614 300,00
Działania ZWIK w Międzyzdrojach w zakresie sieci wodociągowo-kanalizacyjnej	<p>ZWIK Sp z o.o. w Międzyzdrojach zajmuje się bieżącą obsługą systemu wodociągowo-kanalizacyjnego. W ramach obsługi tej Zakład zajmuje się m.in.: gospodarką wodomierzową, zapewnianiem zdolności urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostawą wody i odprowadzaniem ścieków w sposób ciągły, usuwaniem awarii.</p> <p>W roku 2016 Zakład otrzymał Green Certificate, jako podmiot, który prowadzi działalność zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, poszanowania środowiska, gospodarki i społeczeństwa oraz wyraża dobrowolne zobowiązanie do ciągłego kompleksowego udoskonalania proekologicznych rozwiązań, działań i zachowań.</p> <p>W okresie sprawozdawczym ZWIK złożył wniosek w ramach PO IIŚ 2014-2020 na modernizację oczyszczalni ścieków w części węzła mechanicznego, biologicznego, osadowego na terenie aglomeracji Międzyzdroje.</p>	w ramach zadań własnych ZWIK
Czyszczenie separatorów wód opadowych	ZZDW prowadził modernizację i bieżące utrzymanie dróg wojewódzkich w zakresie czyszczenia separatorów wód opadowych.	2015 2 462,40 2016 2 106,00
Rozwój infrastruktury związanej z portami	W roku 2016 poniesiono wydatki na dokumentację projektową dot. rozbudowy portu rybackiego w Lublinie, budowy hali skutniczej w Wapnicy wraz z drogami dojazdowymi i niezbędną infrastrukturą, w tym związaną z gospodarowaniem odpadami i ściekami.	2016 121 339,50

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące, sprawozdania z realizacji budżetu, Urząd Miejski w Międzyzdrojach, ZWIK Międzyzdroje, ZZMIUW, ZZDW

3.2. POWIERZCHNIA ZIEMI I GLEB

Na terenie gminy stan zagospodarowania gruntów jest zmienny, w okresie sprawozdawczym zmieniły się powierzchnie poszczególnych typów użytkowania terenu, o czym mowa jest szerzej w rozdziale 2.2.

Kolejna tabela zawiera zestawienie działań określonych do realizacji w Programie ochrony środowiska, a zrealizowanych w okresie sprawozdawczym.

Tabela 10. Zrealizowane w latach 2016-2016 zadania z zakresu realizacji celu - Ograniczenie przekształceń ziemi w wyniku procesów naturalnych oraz antropogenicznych

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
Ochrona gleb najlepszych kompleksów w MPZP przed zabudowaniem.	W roku 2016 podjęto uchwałę nr XIX/189/16 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „C.H. Galeria Przy Wjeździe” w Międzyzdrojach. W MPZP nie było potrzeby uwzględniania wskazanych zagadnień.	2016 30 750,00
Edukacja ekologiczna rolników w zakresie wdrażania Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych.	ODR w Barzykovicach nie prowadził szkoleń dla rolników z gminy Międzyzdroje. Gmina nie realizowała szkoleń we wskazanym zakresie.	- -
Stopniowe opracowywanie MPZP, zgodnie z założeniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wraz z prowadzeniem procedury strategicznej oceny oddziaływania projektów MPZP.	W roku 2016 podjęto uchwałę nr XIX/189/16 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „C.H. Galeria Przy Wjeździe” w Międzyzdrojach. W roku 2016 dokonano zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.	MPZP - 2016 30 750,00 Studium - 2016 35 424,00

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące, sprawozdania z realizacji budżetu, Urząd Miejski w Międzyzdrojach, ODR

3.3. PRZYRODA

W okresie sprawozdawczym nie nastąpiły znaczące zmiany powierzchni terenów zieleni. Wszelkie ubytki w drzewostanie były rekompensowane nowymi nasadzeniami.

Ochrona zieleni, czyli jej utrzymanie, pielęgnacja, nasadzenia, należy do zadań własnych gminy. Jednostka w okresie sprawozdawczym wydatkowała środki na bieżące utrzymanie terenów zieleni będących w jej kompetencjach. Tabela zawiera wykaz wyszczególnionych ważniejszych prac inwestycyjnych.

Tabela 11. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu - Zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie i przywracanie do stanu właściwego składników przyrody

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
Ustanawianie (wraz z opracowaniem dokumentacji) nowych form ochrony przyrody (np. pomników przyrody), planów ochrony oraz ich wdrażanie.	W okresie sprawozdawczym nie powołano nowych form ochrony przyrody oraz nie zmieniano przebiegu granic istniejących obszarów prawnie chronionych.	-
Utrzymanie zieleni. Urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień parków oraz pomników przyrody, wykonanie opinii i ekspertyz dotyczących drzewostanu.	W 2014 roku „Promenada” Sp. z o.o. zleciła ZOŚ Międzyzdroje zakup drzew, posadzenie ich oraz ich pielęgnację przez okres trzech lat od chwili zasadzenia. W okresie sprawozdawczym pielęgnowano nowe nasadzenia.	2015 1 000,00 2016 1 000,00
	Zielenią Miejską w Międzyzdrojach zajmuje się ZOŚ Międzyzdroje. Pracownicy Zakładu co roku jesienią przystępują do porządkowania terenów zieleni (oczyszczenie rabat z korzeni i przekopanie gruntu celem napowietrzenia gleby, koszenie trawników, zabezpieczenie wrażliwych roślin przed zimą – kopcowanie). Prace wiosenne zaczynają się od porządkowania terenów zielonych po zimie. Kolejnymi zadaniami jest przycinanie krzewów, zdejmowanie posuszu z drzew (prace pod nadzorem dendrologa). Trawniki przechodzą wertykulację, zdjęcie filcu po zimie i napowietrzenie, rozluźnienie gleby. Zasiewana jest nowa trawa. Z uwagi na duże zasolenie gleby w miejscach rabat pod kwiaty, co roku wymieniane jest podłoże. W kwietniu rozpoczynają się nasadzenia uzupełniające, krzewy, byliny, które trafiają w miejsca, gdzie rośliny zostały zniszczone w sezonie letnim ub. roku. Kolejne dostawy roślin to rośliny jednoroczne (begonia bulwiasta, begonia stale kwitnąca, pelargonie). W roku 2016 założono ogród bylinowy w centrum miasta. W mieście kontynuuje się obsadzanie młოდajnymi roślinami.	2015 905 846,02 2016 1 015 875,50 wycinka drzew 2015 58 738,14
	ZZDW w ramach utrzymania dróg prowadził wycinkę drzew wzdłuż ciągu dróg wojewódzkich: - rok 2015 - ilość drzew usuniętych: 4 szt. - przyczyna: w związku z budową zjazdu – inwestycja prowadzona przez osobę trzecią (nasadzenia nie były wykonywane), - rok 2016 - ilość drzew usuniętych: 38 szt. - przyczyna: w związku z budową zjazdu – inwestycja prowadzona przez osobę trzecią (nasadzenia przewidziane do wykonania, po zakończeniu realizacji inwestycji jeszcze nie wykonane).	brak możliwości określenia kosztów Gmina 2015 55 967,05 2016 107 505,00
	Drzewa usuwała również Gmina.	
	W każdym roku prowadzone są na bieżąco prace pielęgnacyjne obejmujące utrzymanie terenów zieleni w mieście, w tym w szczególności Parku Zdrojowego oraz Promenady oraz nasadzenia przyuliczne, polegające na usuwaniu posuszu w koronach drzew, usuwaniu drzew obumierających, utrzymywaniu koron drzew dotychczas formowanych, sadzeniu jednorocznych, kwitnących roślin i ich pielęgnacja w okresie wegetacyjnym.	brak możliwości określenia kosztów

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
	W roku 2016 zagospodarowano teren zieleni w Międzyzdrojach, w tym w granicach działki nr 227 przy ul. Zdrojowej.	2016 87 999,60 + 18 450,00
	Corocznie prowadzone jest także utrzymanie zieleni w pasach drogowych gminnych.	2015 24 728,50 2016 27 910,00
	W ramach nasadzeń kompensacyjnych posadzono nowe drzewa. Prowadzone były bieżące ekspertyzy i opinie dendrologiczne niezbędne do wydawania decyzji na wycinkę drzew.	2015 4 980,00 opinie 2016 1 605,00 ogółem - 70 000,00
Wykonanie planów zagospodarowania przestrzennego celem uporządkowania strefy urbanistycznej miasta.	W roku 2016 podjęto uchwałę nr XIX/189/16 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „C.H. Galeria Przy Wjeździe” w Międzyzdrojach.	2016 30 750,00
Utrzymanie lasów.	Bieżące utrzymanie lasów prowadzi Nadleśnictwo Międzyzdroje, w tym: a) wykonywanie zabiegów zwalczających i ochronnych zagrożonych organizmami szkodliwymi – kontrola zagrożeń lasu, występowania brudnicy mniszki (w tym zakup pułapek feromonowych i feromonów), jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny, zwalczanie szkodliwych owadów metodami mechanicznymi, zwalczanie chorób grzybowych. b) w latach 2015-2016 nie wykonywano zalesień gruntów wyłączonych z użytkowania rolniczego oraz nieużytków i terenów zdegradowanych. c) pielęgnacja i utrzymanie lasów – w roku 2015 działania prowadzone były w oparciu o Plan Urządzenia lasu na lata 2006-2015, a w roku 2016 – PUL na lata 2016-2025. d) ocena stanu zdrowotności lasów, monitoring leśny – prowadzono coroczny monitoring obiektów cennych, przegląd zachowania wartości przyrodniczych i prawnie uznanych obiektów chronionych, Służba Leśna ewidencjonuje nowostwierdzone stanowiska okazałych drzew, stanowisk chronionych oraz cennych i rzadkich, roślin, zwierząt, grzybów, monitoring zagrożenia pożarowego, walka z kłusownictwem. e) likwidacja dzikich wysypisk na terenie lasów. f) ochrona lasów przed zwierzyną – grodzenie upraw, młodników oraz konserwacja i naprawa istniejących ogrodzeń, wykładanie ściętych drzew zgryzowych.	brak możliwości określenia kosztów

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
Kontrola wydawania pozwoleń na wycinkę drzew przez mieszkańców (wizja lokalna).	W latach 2015 i 2016 nie było interwencji dotyczących usunięcia drzew bez wymaganego zezwolenia. Nie wszczęto postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej.	-
Ograniczenie populacji dzików.	W 2015 r. odłowiono 38 dzików, które zostały przewiezione do Ośrodka hodowli zwierząt. W 2016 r. Wykonawca odłowił 9 dzików.	2015 17 500,00 2016 4 500,00
Realizacja Programu opieki nad zwierzętami, w tym wydatki związane z bezdomnymi zwierzętami.	Działania związane z opieką nad bezdomnymi zwierzętami w ramach podjętego programu polegają na sterylizacji i kastracji bezdomnych kotów, zakupie karmy, zapewnieniu całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych, zapewnieniu miejsca w gospodarstwie rolnym, opiece nad chorymi, zranionymi ptakami, itp.	2015 30 000,00 2016 32 000,00
Przekazanie dotacji na utrzymanie komunalnego schroniska dla bezdomnych zwierząt w Sosnowicach.	Gmina corocznie przekazuje dotację na utrzymanie Schroniska dla bezdomnych zwierząt w Sosnowicach.	2015 31 000,00 2016 31 000,00

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące, sprawozdanie z realizacji budżetu, Urząd Miejski w Międzyzdrojach, ZOŚ Międzyzdroje, Promenade, Nadsieśnictwo Międzyzdroje, ZZDW

3.4. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Głównymi działaniami naprawczymi prowadzonymi w okresie sprawozdawczym, a mającymi na celu realizację założeń POP dla strefy zachodniopomorskiej i nie tylko były działania mające na celu ograniczenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych, termomodernizacje budynków użyteczności publicznej i komunalnych oraz działania ukierunkowane na ograniczenie emisji liniowej, poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury drogowej.

Jednym z najważniejszych działań strategicznych w zakresie ochrony powietrza było podejście gminy do opracowania planu gospodarki niskoemisyjnej (opracowanie w roku 2015 – 73 800,00 zł). 17 grudnia 2015 r. została podjęta Uchwała Nr XVII/168/15 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach w sprawie zatwierdzenia i przyjęcia do realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Międzyzdroje. PGN został opracowany, aby przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- redukcji zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej, a także do poprawy jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia dopuszczalnych lub docelowych poziomów stężeń substancji w powietrzu i wdrażane są programy (naprawcze) ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych.

Plan ten uwzględnia działania mające na celu ograniczenie tzw. niskiej emisji (do wysokości 4 m), z którą wiąże się przede wszystkim konieczność redukcji dwutlenku węgla. PGN w dużej mierze ułatwi pozyskanie środków zewnętrznych na realizację zadań ujętych w tym dokumencie.

Natomiast z przeprowadzonych działań inwestycyjnych, ale także organizacyjnych i administracyjnych w okresie sprawozdawczym w kolejnej tabeli wymienić należy te najważniejsze:

Tabela 12. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu – Utrzymanie standardów jakości powietrza, redukcja emisji pyłów gazów

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
Wprowadzanie energii odnawialnej na terenie Gminy (promocja kolektorów słonecznych, pomp ciepła, biomasy).	Co najmniej dwa razy w roku Sala Konferencyjna Urzędu Miejskiego udostępniana była na spotkania z mieszkańcami, na których przekazywane były informacje dotyczące kolektorów słonecznych, pomp ciepła, fotowoltaiki, finansowania tych inwestycji.	działania administracyjne
Bieżące utrzymanie drogi krajowej.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w roku 2016 wyremontowała odcinek drogi krajowej nr 3 na długości 500 m – położono nakładkę bitumiczną.	b.d.
Bieżące utrzymanie drogi wojewódzkiej.	W okresie sprawozdawczym ZZDW nie wykonywał inwestycji na terenie Gminy Międzyzdroje.	-
Bieżące utrzymanie dróg powiatowych.	brak danych od ZDP w Kamieniu Pomorskim	b.d.
Przekazanie dotacji celowej na dofinansowanie wykonania dokumentacji przebudowy drogi powiatowej 1001Z Zalesie – Wapnica – Lubin oraz drogi 1002Z Wapnica – Lubczewo.	Nie przekazano zaplanowanej dotacji.	-
Utrzymanie dróg publicznych gminnych.	Utrzymaniem dróg publicznych gminnych zajmuje się ZOŚ w Międzyzdrojach. W roku 2015 prowadzono głównie remonty częściowe dróg gminnych. W 2016 r. ZOŚ zrealizował projekt:	2015 67 756,88
	- przebudowa odcinka drogi o dł. 120 mb ul. Skarpowej w m. Lubin,	2016 135 562,39
	- przebudowa odcinka drogi o dł. 120 mb ul. Wodna w m. Lubln.	2015 783 413,87
	Utrzymanie czystości i porządku na terenie dróg gminnych poprzez Gminę, polega na zamiataniu ręcznym i mechanicznym dróg i chodników, utrzymaniu przydrożnej zieleni (w tym koszenie poboczy, strzyżenie żywopłotów), prowadzeniu akcji zima, utrzymaniu ciągów spacerowych w parkach, na promenadzie, myciu ciągów pieszych zwłaszcza w trakcie sezonu letniego, wywozie nieczystości ze śmietniczek ulicznych.	2016 850 613,86
Z działań inwestycyjnych zrealizowano następujące inwestycje wskazane w POŚ:	a) 2015 – 79 335,00 b) 2016 – 645 069,40 c) 2016 – 274 889,84	
a) Opracowanie dokumentacji przebudowy drogi ul. Myśliwskiej, Sportowej i Mieszka I wraz z sieciami infrastruktury.		
b) Wykonanie remontu drogi ul. Książąt Pomorskich od ul. Ludowej do ul. Kościuszki w Międzyzdrojach.		
c) Wykonanie remontu drogi gminnej ul. Słonecznej w Lublinie.		

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
	d) Wykonanie remontu drogi gminnej ul. Bocznej w Lubinie (opracowanie dokumentacji). e) Wykonanie remontu drogi gminnej ul. Orzeszkowej i Marii Skłodowskiej – Curie w Międzyzdrojach. f) Budowa drogi w ul. Zbiorczej – Gryfa Pomorskiego – las wraz z sieciami – wykonano odcinek nawierzchni drogowej z kostki betonowej o dł. 515 mb. g) Wykonanie remontu drogi w ulicy Piastowskiej, Wiejskiej i Piaskowej w Międzyzdrojach – w trakcie projektowania. h) Przebudowa drogi ul. Dąbrowskiej i Słowińskiej wraz z infrastrukturą w Międzyzdrojach - w trakcie projektowania. i) Przebudowa drogi ul. E. Plater i Stromej wraz z infrastrukturą w Międzyzdrojach - w trakcie projektowania. j) Budowa i przebudowa drogi ul. Żwirowej w m. Wicko – w trakcie projektowania. k) Opracowanie dokumentacji na budowę chodnika i ścieżki rowerowej od drogi wojewódzkiej 102 do drogi powiatowej – projekt Urzędu Marszałkowskiego na etapie koncepcji. l) Wykonanie remontu nawierzchni – wymiana nakładki bitumicznej na ulicach Promenada Gwiazd i Bohaterów Warszawy w Międzyzdrojach – przesunięto inwestycję na przyszłe lata.	d) 2015 – 31 980,00 e) w trakcie f) 518 257,20 g) w trakcie h) w trakcie i) w trakcie j) w trakcie k) w trakcie l) realizacja w kolejnych latach
Pozostałe działania inne niż wymienione w harmonogramie POŚ		
Działania GEN GAZ ENERGIA	W okresie sprawozdawczym prowadzono rozbudowę sieci gazowej na terenie gminy, w Międzyzdrojach, Wicku, Lubinie i Wapnicy: - ilość połączeń do sieci gazowej – 32 szt., w tym budowa nowych przyłączy gazu – 15 szt., zagospodarowanie istniejących przyłączy – 17 szt. - ilość nowych odbiorców gazu – 115.	2015 82 000,00 2016 28 000,00
Działania ZOŚ w Międzyzdrojach	Zakład Ochrony Środowiska nie prowadzi usług transportu zbiorowego. W roku 2015 utworzono Strefę Płatnego Parkowania. Celem ustanowionej strefy oraz parkingów płatnych jest zmniejszenie deficytu miejsc postojowych oraz zwiększenie rotacji parkujących pojazdów w centrum. Zamysłem jest również zmotywowanie ludzi do korzystania z komunikacji miejskiej zamiast komunikacji indywidualnej.	-

Źródło: dane ankietowe od jednostek wskazanych w harmonogramie realizacyjnym, sprawozdanie z realizacji budżetu, Urząd Miejski w Międzyzdrojach, GEN GAZ ENERGIA, ZOŚ w Międzyzdrojach, ZZDW, GDDKiA

Każdego roku prowadzone są inwestycje mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń, ale cel ten jest także realizowany poprzez działania organizacyjne, uchwalanie MPZP. Wprowadzane są w nich zapisy dotyczące ochrony powietrza np. dotyczące stosowania wyłącznie ekologicznych paliw gwarantujących niską emisję gazu ziemnego, oleju opałowego lekkiego, energii elektrycznej, energii odnawialnej. W ten sposób ograniczana jest emisja powierzchniowa, tzw. niska emisja.

Prowadzone remonty dróg mają swoje uzasadnienie w poprawie stanu jakości powietrza, gdyż zmniejszają emisję wtórną do powietrza pyłów na ciągach komunikacyjnych oraz emisję zanieczyszczeń pochodzących ze środków transportowych (większa płynność jazdy – mniejsze spalanie). Przyczynia się to do realizacji programu naprawczego programu ochrony powietrza w zakresie modernizacji układu komunikacyjnego celem zmniejszenia emisji liniowej.

3.5. HAŁAS

O ile trudno jest określić wskaźniki realizacji założonych celów ze względu na brak danych monitoringowych należy wskazać, że stale rośnie presja związana ze zwiększającym się natężeniem ruchu, gdyż w okresie sprawozdawczym przybyło zarejestrowanych na tym terenie pojazdów.

Remonty i przebudowy ciągów komunikacyjnych mają na celu poprawę stanu nawierzchni, a tym samym zmniejszenie emisji hałasu.

Dopuszczalne poziomy hałasu regulowane są przez rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jedn. Dz. U. z 2014 roku, poz. 112) i na tej podstawie samorząd w opracowywanych MPZP wyznaczał obszary, na których dopuszczalna jest określona emisja hałasu.

Naruszenia dopuszczalnych norm przez podmioty działające na danym terenie kontrolowane są przez WIOŚ, a w przypadku naruszeń Starosta ma prawo nałożyć na dany podmiot decyzję określającą dopuszczalny poziom hałasu.

Kolejna tabela zawiera wykaz zrealizowanych działań określonych w harmonogramie realizacyjnym POŚ.

Tabela 13. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu – Zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
Modernizacja i budowa dróg (optymalizacja przebiegu tras komunikacyjnych oraz optymalizacja płynności ruchu, tworzenie zabezpieczeń akustycznych).	Wszystkie przeprowadzone inwestycje wskazano w tabeli 12, rozdział 3.4.	jak wyżej
Wprowadzanie zapisów dotyczących standardów akustycznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	W roku 2016 podjęto uchwałę nr XIX/169/16 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „C.H. Galeria Przy Wjeździe” w Międzyzdrojach. W MPZP nie było potrzeby uwzględniania wskazanych zagadnień.	2016 30 750,00
Pozostałe działania niewskazane w POŚ		
Rozbudowa systemu ścieżek rowerowych	W roku 2016 wykonano koncepcję rozbudowy ścieżek rowerowych oraz wybudowano ciąg pieszo-rowerowy Zalesie – Wąpnica – Lubin wraz z pomostami stałymi i pływającymi służącymi lokalizacji infrastruktury edukacyjnej i przyrodopoznawczej z towarzyszącymi elementami zagospodarowania turystycznego.	2016 8 610,00 + 125 890,00

Źródło: na podstawie danych ankietowych zebranych od jednostek wskazanych w harmonogramie realizacyjnym, Urząd Miejski w Międzyzdrojach, GDDKiA, ZZDW, ZOŚ

3.6. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Zadania mające na celu minimalizację oddziaływania pól elektromagnetycznych na zdrowie człowieka i środowisko opierają się głównie na zapisach planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie aspektów związanych z zagrożeniem powodowanym promieniowaniem elektromagnetycznym.

Ponadto w ramach prowadzonych inwestycji przedsiębiorcy zobowiązani byli przestrzegać przepisy bezpieczeństwa w celu ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Infrastruktura elektroenergetyczna (linie energetyczne, stacja GPZ) jest na bieżąco modernizowana przez Enea-Operator zmniejszając tym samym oddziaływania PEM. Enea-Operator określa obecny stan stacji transformatorowych oraz linii energetycznych jako dobry. Po prowadzonych modernizacjach przeprowadzane są pomiary pól elektromagnetycznych, a ich wyniki przekazywane są do inspekcji ochrony środowiska.

Tabela 14. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu – Ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
Wprowadzanie zapisów dotyczących lokalizacji i standardów emisji pól elektromagnetycznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	W roku 2016 podjęto uchwałę nr XIX/189/16 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „C.H. Galeria Przy Wjeździe” w Międzyzdrojach. W MPZP nie było potrzeby uwzględniania wskazanych zagadnień.	2016 30 750,00

Źródło: Urząd Miejski w Międzyzdrojach

3.8. POWAŻNE AWARIE I INNE ZAGROŻENIA

Gmina co roku dofinansowuje straż pożarną w zakresie zakupu odpowiedniego sprzętu ratowniczego, który ma minimalizować skutki środowiskowe w przypadku wystąpienia awarii.

Za kontrolę podmiotów korzystających ze środowiska na terenie gminy odpowiedzialna jest wojewódzka inspekcja ochrony środowiska, która na bieżąco kontroluje sposób wywiązywania się tych podmiotów z zapisów udzielonych pozwoleń. Nie są to kontrole dotyczące tylko zagrożeń związanych z poważnymi awariami, ale z szeroko pojętą ochroną środowiska.

Kolejna tabela pokazuje w jakim zakresie Gmina Międzyzdroje realizowała założenia programu ochrony środowiska.

Tabela 15. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu – Minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego oddziaływania na środowisko i zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego lub biologicznego

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
Współpraca z powiatem w ramach realizacji planów zarządzania kryzysowego w związku z wystąpieniem podtopień/powodzi (w razie potrzeb).	Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego jest uzgadniany ze Starostą Powiatowym, a realizacja zawartych w nim zadań z tego zakresu jest zgodna z jego wytycznymi do opracowania planu. Gmina Międzyzdroje należy do gmin o niewielkim zagrożeniu powodziowym jedynie w okresach wiosenno – jesiennych występują na obszarze niektórych sołectw niewielkie podtopienia, które Gmina niweluje własnymi siłami i środkami. W latach 2015 – 2016 wystąpiły niewielkie podtopienia terenów w sołectwach Wicko I Wapnica, które wygenerowały niewielkie koszty pokryte z budżetu gminy.	działania administracyjne

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
Uwzględnianie zagadnień zagrożenia poważnymi awariami w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz wydawanych decyzjach.	<p>W roku 2016 podjęto uchwałę nr XIX/189/16 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „C.H. Galeria Przy Wjeździe” w Międzyzdrojach.</p> <p>W MPZP wprowadzono zapis: „§ 5 Zasady ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego: ust. 2. Każdy teren, a w szczególności drogi, na których może dojść do zanieczyszczeń powierzchni substancjami ropopochodnymi lub innymi substancjami chemicznymi należy utwardzić i skanalizować, a zanieczyszczenia winny być zneutralizowane przed ich odprowadzeniem zgodnie z przepisami odrębnymi.”</p>	2016 30 750,00
Pozostałe działania nie wpisane w harmonogram POŚ		
Działania Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ System	Modernizacja ogrodzeń i placów na gaz ZZU 1405AC Wolin.	9 334,00
	Dostosowanie układów pomiarowych na SRP Międzyzdroje.	31 500,00
Działalność Urzędu Morskiego	Urząd Morski w Szczecinie w gminie Międzyzdroje wykonał prace konserwacyjno-remontowe dalby na terenie przystani rybackiej w Międzyzdrojach.	2016 1 750,00
Działalność kontrolna WIOŚ	<p>Szczegóły działań kontrolnych zostały pokazane w kolejnej tabeli.</p> <p>W wyniku kontroli WIOŚ nałożył na ZWIK w Międzyzdrojach administracyjną karę pieniężną za przekazanie Marszałkowi Województwa sprawozdania za rok 2013 i 2014 po upływie terminu ustawowego.</p> <p>WIOŚ wskazuje na lokalny problem, który pojawił się podczas kontroli ZWIK w Międzyzdrojach. Kontrolę WIOŚ przeprowadzono w związku z wnioskiem ws. oceny stanu wód przyległych do miejsca zrzutu ścieków oczyszczonych z oczyszczalni ścieków w Międzyzdrojach. Celem kontroli było sprawdzenie przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych.</p> <p>Wskazuje się, że kontrola dotyczyła kilku punktów, jednak w raporcie zamieszcza się tylko wyniki dotyczące istotnych przekroczeń.</p> <p>W maju 2015 r. dokonano oględzin terenu przepompowni Stary Zdrój przy ul. Wolińskiej. NPL bakterii Escherichia coli w 100 ml wody, w pobranej próbce wyniosła 24 196, czyli znacznie przekroczona została wartość dopuszczalna przez rozporządzenie Ministra Zdrowia (1 000 NPL). Pozostałe badania w innych punktach mieściły się w dopuszczalnych normach.</p> <p>W związku z uzyskanymi wynikami badań, ze względu na potencjalne zagrożenie możliwością punktowych zrzutów ścieków bytowych z nieruchomości zlokalizowanych głównie na terenie ogrodów działkowych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie kanału Stary Zdrój, WIOŚ wniósł o podjęcie przez Gminę kontroli w zakresie prawidłowości odprowadzania ścieków bytowych.</p>	działania administracyjne

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
Wsparcie OSP	Corocznie Gmina wspiera finansowo jednostki ochotniczej straży pożarnej.	2015 35 796,89 + 6 065,00 2016 30 886,13 + 7 413,00
	W roku 2015 wykonano projekt rozbudowy OSP w Lubinie.	2015 22 082,69 2016 32 000,00

Zródło: na podstawie danych ankietowych zebranych od jednostek wskazanych w harmonogramie realizacyjnym, Urząd Miejski w Międzyzdrojach, GAZ System, Urząd Morski, WIOŚ

Tabela 16. Wykaz kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ w Szczecinie

Nazwa zakładu	Data rozpoczęcia kontroli	Data zakończenia kontroli	Kategoria kontroli	Typ kontroli	Charakter kontroli	Liczba decyzji pokontrolnych	Liczba wystawionych mandatów	Liczba udziałowych pouczeń	Liczba wystąpień pokontrolnych	Liczba zaleceń pokontrolnych	Liczba zarządzeń pokontrolnych	Czy kontrola z naruszeniem?
Elżbieta Obolewicz-Obolikszo Indywidualna Praktyka Stomatologiczna	2016-10-24	2016-10-24	oparta o dokumentację z ustalonym podmiotem	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoreingowych	1	0	0	0	0	0	T
T-MOBILE Polska S.A. - stacja bazowa 33827 (73827N!) PSZ_MIEDZYZDR R USLUGOWA	2016-10-11	2016-10-11	oparta o dokumentację z ustalonym podmiotem	planowa	oparta na analizie badań automonitoreingowych	0	0	0	0	0	0	N
Rafał Deja prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą RAFAŁ DEJA	2016-06-02	2016-06-17	z wyjazdem w teren z ustalonym podmiotem	pozaplanowa interwencyjna	kompleksowa	1	0	3	1	0	1	T

Nazwa zakładu	Data rozpoczęcia kontroli	Data zakończenia kontroli	Kategoria kontroli	Typ kontroli	Charakter kontroli	Liczba decyzji pokontrolnych	Liczba wystawionych mandatów	Liczba udzielonych pouczeń	Liczba wystąpień pokontrolnych	Liczba zaleceń pokontrolnych	Liczba zarządzeń pokontrolnych	Czy kontrola z naruszeniem?
Gmina Międzyzdroje	2016-05-30	2016-05-30	oparta o dokumentację z ustalonym podmiotem	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitringowych	1	0	0	0	0	0	T
DOM - BUD II ELŻBIETA ZARZYCKA	2016-04-19	2016-04-26	z wyjazdem w teren z ustalonym podmiotem	planowa	problemowa	0	0	1	0	0	1	T
Prywatna Praktyka Lekarska Gabinet Neurologiczny Małgorzata Frackowiak	2016-04-15	2016-04-28	oparta o dokumentację z ustalonym podmiotem	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitringowych	1	0	0	0	0	0	T
ZWiK Sp. z o.o. Międzyzdroje - oczyszczalnia Wapnica	2015-10-02	-	oparta o dokumentację z ustalonym podmiotem	planowa	oparta na analizie badań automonitringowych	0	0	0	0	0	0	N
ZWiK Sp. z o.o. Międzyzdroje - oczyszczalnia ścieków Międzyzdroje	2015-10-02	-	oparta o dokumentację z ustalonym podmiotem	planowa	oparta na analizie badań automonitringowych	0	0	0	0	0	0	N
Janusz Dobek GABEL - Hurtownia opakowań jednorazowych	2015-09-23	2015-10-02	z wyjazdem w teren z ustalonym podmiotem	planowa	problemowa	0	0	1	0	0	0	T
Sławomir Obolewicz-Obolikszo Indywidualna	2015-08-25	-	oparta o dokumentację z ustalonym podmiotem	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitringowych	1	0	0	0	0	0	N

Nazwa zakładu	Data rozpoczęcia kontroli	Data zakończenia kontroli	Kategoria kontroli	Typ kontroli	Charakter kontroli	Liczba decyzji pokontrolnych	Liczba wystawionych mandatów	Liczba udzielonych pouczeń	Liczba wystąpień pokontrolnych	Liczba zaleceń pokontrolnych	Liczba zarządzeń pokontrolnych	Czy kontrola z naruszeniem?
Praktyka Stomatologiczna					ringowych							
Eiżbieta Obolwicz-Obolkińsko Indywidualna Praktyka Stomatologiczna	2015-08-19	-	oparta o dokumentację z ustalonym podmiotem	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonit-ringowych	1	0	0	0	0	0	N
Stacja bazowa BT 44639 MIĘDZYDZROJE	2015-07-16	-	oparta o dokumentację z ustalonym podmiotem	pozaplanowa	oparta na analizie badań automonit-ringowych	0	0	0	0	0	0	N
ZWIK Sp. z o.o. Międzyzdroje - oczyszczalnia ścieków Międzyzdroje	2015-05-19	2015-06-24	z wyjazdem w teren z ustalonym podmiotem	pozaplanowa interwencyjna	problemowa	2	0	0	1	0	0	T
Janina Grochulska FOTO ANNA	2015-04-03	-	oparta o dokumentację z ustalonym podmiotem	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonit-ringowych	1	0	0	0	0	0	N
Stacja bazowa 4638 (74185NI)	2015-03-06	-	oparta o dokumentację z ustalonym podmiotem	pozaplanowa	oparta na analizie badań automonit-ringowych	0	0	0	0	0	0	N
NO-PO POLAND Sp. z o.o.	2015-01-20	2015-01-30	z wyjazdem w teren z ustalonym podmiotem	planowa	problemowa	0	0	0	0	0	0	N

Źródło: WIOS Szczecin, 2015-2016

3.9. GOSPODARKA ODPADAMI

Kolejna tabela zawiera wykaz wydatków ponoszonych w okresie sprawozdawczym na cele zaplanowane w Programie ochrony środowiska.

Tabela 17. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu - Rozwój prawidłowego systemu gospodarki odpadami

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
Wyposażenie PSZOK w ramach obsługi systemu zagospodarowania odpadów.	PSZOK został utworzony i wyposażony w pomieszczenie socjalne, w kontenery do selektywnego gromadzenia odpadów już w latach 2013-2014, w latach 2015-2016 dodatkowych nakładów inwestycyjnych nie było. PSZOK wymaga jednak rozbudowy, m.in. polegającej na utwardzeniu terenu, zapewnieniu swobodnego wjazdu samochodów, wyposażenia w instalację do odprowadzania odcieków z odpadów gromadzonych w pojemnikach i kontenerach, wybudowania wiaty i boksów, zadaszenia miejsc, w których magazynowane są odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady budowlane i rozbiórkowe (rozbudowa planowana w 2018 r.).	bieżące utrzymanie 2015 108 480,00 2016 138 190,00
	Zgodnie z podjętą uchwałą Rady Miejskiej w Międzyzdrojach, PSZOK prowadzony jest na terenie Zakładu Ochrony Środowiska. Do PSZOK-u mieszkańcy mogą przywozić odpady problemowe z gospodarstw domowych takie jak: leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane oraz zużyte opony. Odpady do punktu bezpłatnie dostarczać mogą tylko mieszkańcy gminy Międzyzdroje. Chemikalia i przeterminowane leki powinny znajdować się w opakowaniach jednostkowych. Ilości dostarczonych odpadów powinny wskazywać na to, że pochodzą z gospodarstw domowych, nie są przyjmowane odpady w ilościach hurtowych, które mogłyby wskazywać, że powstały poza gospodarstwami domowymi. Odpady wielkogabarytowe (meble, łóżka, kanapy) nie muszą być rozmontowane, mogą zostać dostarczone w całości. Elektrośmieci nie powinny nosić śladów rozmontowywania lub wymontowywania części i powinny stanowić jedną całość. Duże gałęzie i inne odpady zielone powinny być rozdrobnione w sposób umożliwiający ich umieszczenie w pojemniku. Dostarczane odpady różnych rodzajów (np. wielkogabaryty i gruz) nie mogą być ze sobą zmieszane. Do PSZOK nie są przyjmowane odpady zawierające azbest, części samochodowe, odpady płynne w nieszczelnych opakowaniach oraz odpady nieoznaczone bez możliwości ich identyfikacji.	w latach 2015-2016 nie poniesiono wydatków na wyposażenie/rozbudowę PSZOK
Obsługa systemu zagospodarowania odpadów.	Obsługa systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w okresie sprawozdawczym polegała na prowadzeniu działań w zakresie: a) odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych (zagospodarowanie), b) odbierania, transportu, zbierania odpadów komunalnych, c) utrzymania PSZOK, d) obsługi administracyjnej systemu, e) zakupu pojemników i koszy ulicznych.	całość 2015 - 2 918 430,59 2016 - 3 204 084,42 w rozbiću 2015 a) 1 279 722,97

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
	f) edukacji ekologicznej. Odbiórem odpadów od mieszkańców w latach 2015-2016 zajmowało się Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Szczecińska 2, 72-400 Kamień Pomorski.	b) 1 135 652,55 c) 108 480,00 d) 292 817,17 e) 101 757,90 2016 a) 1 391 901,07 b) 1 358 132,57 c) 138 190,00 d) 290 376,68 e) 23 767,29 f) 1 716,81
Utrzymanie zrehabilitowanego składowiska odpadów.	Co roku wykaszane i utrzymywane są rowy opaskowe, do których spływa woda z wierzchołki zrehabilitowanego składowiska.	2015 10 000,00 2016 10 000,00
Prowadzenie monitoringu składowiska odpadów.	Monitoring składowiska w fazie poeksploatacyjnej prowadzony jest corocznie w zakresie: - badania parametrów wskaźnikowych w wodach podziemnych, powierzchniowych, w rowie opaskowym i gazie składowiskowym, - kontroli osiadania powierzchni składowiska obejmującej pomiar osiadania powierzchni składowiska i badanie stateczności zboczy, - sprawdzenia sprawności systemu odprowadzania gazu składowiskowego składającego się z 6 studni odgazowujących.	2015 11 039,25 2016 9 938,40
Utrzymanie czystości.	Utrzymanie porządku i czystości na terenie gminy, oczyszczanie miasta i wsi prowadzone jest na bieżąco przez ZOŚ w Międzyzdrojach.	2015 1 476 208,66 2016 1 446 844,01
	W 2015 r. zostały zakupione betonowe kosze uliczne, w które zostały wyposażone nieruchomości przeznaczone do celów publicznych. W 2016 r. zostały zakupione pojemniki do zbierania odpadów na plaży.	2015 101 757,90 2016 23 767,30

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
<p>Finansowanie transportu i unieszkodliwiania azbestu w ramach Programu usuwania wyrobów zawierających azbest.</p>	<p>Na bieżąco, na koniec każdego roku, aktualizowana jest baza podmiotów, na terenie których występują wyroby zawierające azbest. Niestety zebrane dane nie obejmują wszystkich miejsc występowania azbestu. Powyższe spowodowane jest m.in. tym, że osoby fizyczne nie wywiązują się z nałożonego na nich obowiązku i sporadycznie składają Burmistrzowi „Informację o wyrobach zawierających azbest”. Istotnym czynnikiem ograniczającym usuwanie azbestu jest m.in. brak środków finansowych na zakup nowego pokrycia dachowego, brak stosownej dokumentacji pozwalającej na przebudowę obiektu pokrytego eternitem.</p> <p>W 2015 r. zostało złożonych 12 wniosków na demontaż i unieszkodliwienie azbestu, zrealizowanych zostało 11 (realizację jednego wniosku przesunięto na rok 2016). Usunięto łącznie 10,59 Mg azbestu.</p> <p>W ramach realizacji Programu w 2016 r. zostało zrealizowanych 9 wniosków. Odebrane płyty fallste i płaskie azbestowo-cementowe w ilości 6,55 Mg zostały przekazane do unieszkodliwienia firmie P.P.H.U. EKO-GRUNT Wojciech Wieczorek i przekazane na składowisko odpadów zawierających azbest w m. Tuczepy.</p> <p>Do unieszkodliwienia pozostało jeszcze ok. 153 Mg - tj. 60 % zinwentaryzowanych ogółem wyrobów zawierających azbest, w tym 33 % z zabudowy mieszkaniowej i 27 % z nieruchomości pozostałych.</p>	<p>2015 9 149,76</p> <p>2016 5 730,81</p>
<p>Prowadzenie edukacji ekologicznej poprzez konkursy, festyny, pikniki związanej z gospodarką odpadami.</p>	<p>W roku 2016, w ramach edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi, w szczególności zwiększenia świadomości użytkowników Rodzinnego Ogrodu Działkowego „Bursztyn” w Międzyzdrojach w zakresie selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu, zostały przekazane materiały informacyjno-edukacyjne dotyczące podstawowych założeń segregacji odpadów komunalnych na terenie Gminy (ulotki – szt. 100, ulotki „Segregujesz-Zyskujesz” – szt. 500).</p> <p>Pracownicy Referatu Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej, w roku 2016, w ramach Pikniku Rodzinnego, na stadionie Orliku przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Międzyzdrojach, zorganizowali stanowisko Urzędu Miejskiego pn. „Segregujesz-Zyskujesz”, m.in. wyposażone w pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów. Prowadzona akcja miała na celu zachęcenie dzieci do segregowania odpadów, a także zapoznanie dzieci ze sposobem segregacji. Zostały zakupione ekologiczne przybory szkolne. Odbyły się konkursy, quizy. Dzieciom za aktywny udział wręczane były dyplomy.</p> <p>Ulotki i materiały promocyjne dot. podstawowych założeń segregacji odpadów rozprowadzane są na bieżąco wśród mieszkańców, w szczególności przy składaniu deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Dostępne są również w holu Urzędu Miejskiego.</p>	<p>koszty w ramach bieżących wydatków</p>

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
	<p>Dodatkowe działania edukacyjne prowadzi CZG Nowogard:</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty edukacyjne o tematyce związanej z gospodarką odpadami realizowane dla uczniów z Gminy Międzyzdroje w Regionalnym Zakładzie Gospodarowania Odpadami w Słajsinie, - organizacja corocznej akcji sprzątnięcia śmieci - doposażenie gminy Międzyzdroje w worki do segregacji odpadów, jednorazowe rękawice oraz materiały edukacyjno-informacyjne, - konkursy dla dzieci młodzieży z terenu CZG, w tym Gminy Międzyzdroje. 	w ramach środków własnych CZG
Zadania Inne niż wymienione w harmonogramie		
Działalność RZGO Słajfino	<p>W okresie sprawozdawczym prowadzone były zadania inwestycyjne w RZGO Słajfino, do którego przewożone są do przetworzenia odpady komunalne z gminy Międzyzdroje, z których najważniejsze to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doposażenie linii sortowniczej nr 1 i 2 w RZGO Słajfino z linią doczyszczania odseparowanych metali i rozrywarką do worków na linii nr 1 – realizowane w dwóch etapach, - place do magazynowania odpadów w RZGO Słajfino wraz z rozbudową oczyszczalni odcieków, - utwardzenie placu do demontażu gabarytów w RZGO Słajfino, - budynek socjalno-techniczny w RZGO Słajfino, - instalacja odgazowania składowiska odpadów w RZGO Słajfino, - moduł odbioru szkła i gabarytów z kabin wstępnych sortowni w RZGO Słajfino, - dodatkowo zakup sprzętu. 	2015-2016 ok. 39 900 000,00
Pozostała działalność ZOŚ w Międzyzdrojach	<p>Z gospodarką odpadami wiąże się także działalność związana z utrzymaniem czystości na plaży. W zakres sprzątnięcia plaży wchodzi m.in. uprzątnięcie gałęzi, pocięcie i wywiezienie drzew, krzewów, korzeni, kamieni oraz betonu niewiadomego pochodzenia po szziornach. W roku 2016 do uprzątnięcia użyto koparko-ladowarki, samochodów ciężarowych, ciągnika oraz własnych pracowników ZOŚ z piłami mechanicznymi do cięcia drzew.</p>	2016 159 862,04

Źródło: na podstawie danych ankietowych zebranych od jednostek wskazanych w harmonogramie realizacyjnym, Urząd Miejski w Międzyzdrojach, ZOŚ, CZG R-XXI

3.10. EDUKACJA EKOLOGICZNA

W okresie sprawozdawczym na terenie gminy edukacja ekologiczna prowadzona była przez samorząd gminny, powiatowy, ale także przez placówki oświatowe. W kolejnej tabeli zebrano najważniejsze działania edukacyjno-organizacyjne podejmowane w latach 2015-2016.

Tabela 18. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu - Upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia oraz wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2015-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
Realizacja szkoleń obejmujących zagadnienia środowiskowe dla pracowników Urzędu Miejskiego, rolników, mieszkańców (w zakresie: gospodarki wodnej, ściekowej, gospodarki odpadami, nawożenia, itp.).	Szkolenia dla inspektorów ochrony środowiska Gminy Międzyzdroje prowadził CZG Nowogard.	w ramach bieżących działań administracyjnych
	W związku ze zmianą przepisów pracownicy Urzędu Miejskiego systematycznie uczestniczyli w szkoleniach i spotkaniach organizowanych przez Urząd Marszałkowski i Wojewódzki.	2016 1 716,81
	ODR w Barzykovicach nie prowadził szkoleń dla rolników z gminy Międzyzdroje.	-
Prowadzenie edukacji ekologicznej poprzez konkursy, festyny, pikniki o tematyce ekologicznej.	Edukację ekologiczną oprócz placówek oświatowych i innych podmiotów prowadzi również Nadleśnictwo Międzyzdroje, które w latach 2015-2016 realizowało założenia Programu edukacji leśnej społeczeństwa w nadleśnictwie na lata 2006-2015 oraz na lata 2016-2025: <ul style="list-style-type: none"> - cykliczny konkurs plastyczny i fotograficzny pn. „Wiosna zaczyna się w lesie”, - impreza edukacyjno-promocyjna „jarmark Świąteczny i Festiwal Choinki”, - dodatkowo lekcje terenowe i wycieczki, zajęcia w szkołach i przedszkolach, zajęcia w placówce oświatowo-wychowawczej, - grzybobranie i konkurs plastyczny „Ekogryb 3D”, - współorganizacja akcji „Wiosenne Biegi Przelajowe w SP nr 2 w Wapnicy. 	w ramach bieżących działań Nadleśnictwa
Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska oraz opracowywanie raportów z realizacji POŚ (co 2 lata).	Program Ochrony Środowiska był do tej aktualizowany co 4 lata. Raporty są sporządzane co dwa lata, ostatni za lata 2013-2014 opracowany został w roku 2015.	działania administracyjne 2015 1 490,00
Informowanie mieszkańców o prowadzonych postępowaniach, wydawanych decyzjach, prowadzonych inwestycjach, opracowywanych planach i programach oraz jakości środowiska na terenie Gminy (BIP, tablica ogłoszeń, lokalna prasa itd.).	Mieszkańcy informowani są za pośrednictwem: <ul style="list-style-type: none"> - strony internetowej, - Informatora samorządowego gminy, wydawanego co miesiąc, - prasy lokalnej, - tablicy ogłoszeń. 	działania administracyjne

Źródło: na podstawie danych ankietowych zebranych od jednostek wskazanych w harmonogramie realizacyjnym, Urząd Miejski w Międzyzdrojach, CZG R-XXI, Nadleśnictwo Międzyzdroje, ODR

3.11. RACJONALIZACJA ZUŻYCIA SUROWCÓW, ENERGII

W kolejnej tabeli zawarto zestawienie danych dotyczących realizacji celu Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych.

Tabela 19. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu - Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2016-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
Termomodernizacja obiektów szkolnych na terenie Gminy Międzyzdroje. (w tym Innych budynków)	Termomodernizacja obiektów szkolnych na terenie Gminy Międzyzdroje prowadzona była w poniższym zakresie: a) w roku 2015 - Gimnazjum - wykonano termomodernizację obiektu w części obejmującej podpiwniczenie (m.in. docieplenie fundamentów, wykonanie izolacji ścian, poziomej i pionowej, wykonanie odwodnienia) b) w roku 2015 w sołectwie Wapnica, w obiekcie „Wiklina” wykonano gazowe ogrzewanie części parterowej obiektu.	a) 2015 487 700,00 b) 2015 35 900,00
	W roku 2015 wyremontowano dach budynku Szkoły Podstawowej nr 2 w Wapnicy.	2015 91 808,80
	W roku 2016 wybudowano kotłownię i instalację gazową w budynku Szkoły Podstawowej nr 2 w Wapnicy.	2016 230 347,03
	Prac remontowych w zakresie termomodernizacji dokonał również MTBS w Międzyzdrojach: - rok 2015: ul. Mickiewicza 1, ul. Dąbrowskiej 11. - rok 2016: ul. Mickiewicza 10, 7, 7a, ul. Kopernika 14, ul. Gryfa Pomorskiego 27.	b.d.
Zmniejszenie strat energii, poprawy parametrów energetycznych budynków, podnoszenie sprawności wytwarzania energii.	„Nowe Centrum” Sp. z o.o. w budynku przychodni zdrowia oddanej do użytkowania w 2015 r. zastosowała system pozwalający wykorzystywać wody opadowe do splukiwania toalet. System ten pozwala zmniejszyć zużycie wody.	b.d.
	Marina Międzyzdroje-Wapnica sp. z o.o. zarządza portem jachtowym w Wapnicy przy ul. Turkusowej 3 C. W sferze działań związanych z ochroną środowiska w latach 2015-2016 nie były realizowane żadne dodatkowe działania. Spółka w ramach prowadzonych czynności zarządczych na terenie portu jachtowego prowadzi selektywną zbiórkę odpadów komunalnych, obiekt bosmanatu wyposażony jest w ekologiczny gazowy kocioł grzewczy zapewniający również zapotrzebowanie w ciepłą wodę dla klientów portu jachtowego, w latach poprzednich zostały zakupione i zamontowane panele prysznicowe.	-

Nazwa zadania	Stopień wykonania w latach 2016-2016 (omówienie)	Poniesione koszty (zł)
	pozwalające oszczędzać wodę, na terenach zielonych w porcie nie korzysta się ze środków chemicznych do jej utrzymania, punkty świetlne zewnętrzne wyposażone są w energooszczędne źródła światła, przystań zapewnia klientom możliwość zrzutu nieczystości z jednostek bezpośrednio do systemu kanalizacji sanitarnej zewnętrznej, w porcie nie prowadzone są roboty remontowe jednostek i ich silników.	
Geotermia Międzyzdroje: wykonanie studium stanu rozpoznania i możliwości ujęcia wód termalnych, projekt robót geologicznych, wiercenie otworów eksploatacyjnych i chłonnych.	W latach 2015-2016 nie było wydatków związanych z zadaniem.	-

Źródło: na podstawie danych ankietowych zebranych od jednostek wskazanych w harmonogramie realizacyjnym, Urząd Miejski w Międzyzdrojach, MTBS, Nowe Centrum Sp. z o.o., Marina Międzyzdroje

4. OCENA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Opracowany w roku 2014 Program ochrony środowiska zakłada zarządzanie środowiskiem oraz monitoring wdrażania ustaleń i kierunków wyznaczonych w ww. dokumencie na terenie Gminy Międzyzdroje.

Jednym z założeń monitoringu wdrażania dokumentu jest raportowanie stanu jego realizacji w cyklu dwuletnim (analiza porównawcza stanu wyjściowego i obecnego). Przedstawienie opracowania raportowego w tym zakresie odbywa się przed Radą Miejską.

Podstawą właściwej oceny realizacji Programu jest dobry system sprawozdawczości, oparty na wskaźnikach (miernikach) stanu środowiska i zmiany presji na środowisko (emisja z instalacji). Wskaźniki monitorowania projektowanych przedsięwzięć powinny być realne, trafnie dobrane, mierzalne – umożliwiające wiarygodne i dostępne porównania. Analiza przeprowadzona w poprzednich rozdziałach (2.1 – 2.8) ma za zadanie bezpośrednie monitorowanie rozwoju stanu infrastruktury, stanu środowiska, emisji z instalacji i podjętych działań organizacyjnych (rozdziały 3.1 – 3.11), co pośrednio wskazuje na realizację wskazanych w Programie ochrony środowiska celów ekologicznych.

Niniejszy Raport uwzględnił zaproponowane wskaźniki ujęte w ostatnim Raporcie oraz w Programie ochrony środowiska, tak aby dokonać oceny zmian zachodzących w środowisku i zapewnić spójność obecnego Raportu z Programem, a także możliwość porównywania obu raportów między sobą. W kolejnej tabeli zawarto dane z roku bazowego, 2014 oraz z lat 2015-2016.

Zbiór wskaźników może być z czasem ograniczony lub rozszerzony, w zależności od potrzeb wynikających z analizy rzeczywistej sytuacji na terenie jednostki. Ważne jest jednak, aby modyfikacje w zakresie wskaźników nie były zbyt duże, ponieważ trudno będzie porównywać poszczególne raporty między sobą.

Analiza zaproponowanych w roku 2014 wskaźników wskazuje ich niepełne dostosowanie do wskazanych celów ekologicznych, stąd w kolejnym programie ochrony środowiska powinno się większą uwagę poświęcić na dobór trafnych i mierzalnych wskaźników.

Oceny sporządzonej w Raporcie dokonano na podstawie wskaźników przyjętych w POŚ dla Gminy oraz weryfikacji działań podejmowanych przez instytucje działające na terenie jednostki i podmioty gospodarcze, spółki. Ocena wdrożenia przyjętych w POŚ celów jest utrudniona z uwagi na brak niektórych danych, informacji i wskaźników wynikających m.in. z braku badań monitoringowych WIOŚ corocznie w tych samych punktach. Wiele wskaźników jakości środowiska nie jest monitorowanych co roku i z tego też wynika częściowy brak danych i niemożność precyzyjnego określenia zmian w okresie sprawozdawczym.

Zaprezentowana metoda wskaźnikowa przedstawia związki przyczynowo-skutkowe zachodzące pomiędzy oddziaływaniem człowieka na środowisko, jakością poszczególnych komponentów środowiska i podejmowaniem działań zaradczych mających na celu poprawę istniejącej sytuacji. Stąd wskaźniki podzielono na wskaźniki presji, stanu oraz reakcji.

Tabela 20. Wskaźniki presji na stan środowiska i realizacji zadań

Oceniany element	Wskaźnik	Jednostka miary	2014	2015	2016	Źródło danych	Ocena / Opis
Zaopatrzenie w wodę	długość sieci wodociągowej	km	34,3 ¹	31,2 ²	32,2 ²	1 – POŚ 2014 2 – M-06 (ZWIK) 3 - GUS	Na terenie Gminy Międzyzdroje sieć wodociągowa jest ciągle rozwijana i modernizowana. Wraz ze wzrostem ludności objętej siecią wodociągową, spada ilość zużytej wody. Ważna jest również modernizacja sieci wodociągowej wykonanej z materiałów zawierających azbest. W roku 2016 w ramach przebudowy ul. Sportowej i Myśliwskiej wyłączono z eksploatacji 315,5 m sieci wodociągowej wykonanej z tych materiałów.
	liczba przyłączy wodociągowych	szt.	758 ³	765 ²	776 ²		
	ludność korzystająca z sieci	os.	6 295 ³	6 257 ³	b.d.		
	procent mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	%	95,6 ³	95,6 ³	b.d.		
	zużycie wody na 1 mieszkańca w gospodarstwach domowych	m ³	53,2 ³	50,8 ³	b.d.		
	długość istniejącej sieci z materiałów azbestowych	m	992	992	676,5	Gmina	
Odprowadzanie ścieków	całkowita długość sieci kanalizacyjnej (bez przyłączy)	km	33,2 ¹	32,1 ²	32,1 ²	1 – POŚ 2014 2 – M-06 (ZWIK) 3 - GUS	W ciągu kolejnych dwóch lat obowiązywania POŚ, wzrosła liczba przyłączy i ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej, co zapewnia właściwie odprowadzanie ścieków. Wykazuje się większą ilość odprowadzonych ścieków. Od roku 2014 na terenie gminy nie przybyło zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.
	liczba przyłączy kanalizacyjnych	szt.	738 ²	748 ²	b.d.		
	liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	os. / %	6 051 ³ / 91,9 ³	6 010 ³ / 91,9 ³	b.d.		
	ilość ścieków odprowadzona siecią kanalizacyjną	dm ³ / rok	813 ²	918 ²	934 ²		
	liczba zbiorników bezodpływowych	szt.	91 ¹	91 ³	b.d.		
	liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	2	2 ³	b.d.		

Oceniany element	Wskaźnik	Jednostka miary	2014	2015	2016	Źródło danych	Ocena / Opis
	ilość oczyszczalni komunalnych	szt.	System kanalizacji w gminie Międzyzdroje jest odrębny dla miejskiej i sołectkiej części Gminy. Ścieki z obszaru miasta są skierowane do oczyszczalni ścieków w Międzyzdrojach. Ścieki z pozostałych miejscowości Gminy odprowadzane są na obiekt oczyszczalni ścieków w Wapnicy.			UM	Na terenie gminy nie wybudowano żadnej nowej oczyszczalni ścieków.
	ilość ładunków zanieczyszczeń w ściekach dopływających do oczyszczalni ⁴	kg/rok BZTS	b.d.	365 684	665 671	ZWIK	W latach 2015-2016 obserwuje się zwiększenie wszystkich dopływających do oczyszczalni ścieków ładunków zanieczyszczeń, poza zawiesiną ogólną. Natomiast w zakresie odprowadzanych ładunków obserwuje się zwiększenie wszystkich wskaźników.
kg/rok ChZT		b.d.	693 168	1 104 480			
kg/rok zaw.og.		b.d.	342 111	275 615			
kg/rok azot og.		b.d.	99 964	132 187			
kg/rok fosf. og.		b.d.	10 750	11 844			
	ilość ładunków zanieczyszczeń w ściekach odpływających z oczyszczalni ⁵	kg/rok BZTS	b.d.	2 615	2 734	ZWIK	W latach 2015-2016 obserwuje się zwiększenie wszystkich dopływających do oczyszczalni ścieków ładunków zanieczyszczeń, poza zawiesiną ogólną. Natomiast w zakresie odprowadzanych ładunków obserwuje się zwiększenie wszystkich wskaźników.
kg/rok ChZT		b.d.	39 155	45 000			
kg/rok zaw.og.		b.d.	3 900	4 592			
kg/rok azot og.		b.d.	7 087	9 348			
	udział ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków	%	95,2	98,6	b.d.	GUS	Wraz z rozwojem sieci kanalizacyjnej zwiększa się procent ludzi podłączonych do oczyszczalni ścieków.
	długość sieci kanalizacji deszczowej	km	b.d.	7,6*	9,1*	UM	W okresie sprawozdawczym wzrosła długość sieci kanalizacji deszczowej. * wartość podana dla Aglomeracji Międzyzdroje
	ilość zmodernizowanych urządzeń wodnych	szt.	Wyloty urządzeń kanalizacyjnych służące do wprowadzania ścieków do wód na bieżąco w należytym stanie utrzymywane są przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Międzyzdrojach.				
Rolnictwo	ilość gospodarstw rolnych ogółem, w tym:	szt.	62	61	64	UM	Od roku 2014 powstały nowe gospodarstwa rolne.

⁴ łącznie dla wszystkich oczyszczalni ścieków⁵ łącznie dla wszystkich oczyszczalni ścieków

Oceniany element	Wskaźnik	Jednostka miary	2014	2015	2016	Źródło danych	Ocena / Opis
	– 0 – 1 ha – 1 - 2 ha – 2 – 5 ha – 5 – 7 ha – 7 – 10 ha – 10 – 15 ha – pow. 15 ha		4 37 16 2 1 1 1	4 35 16 2 1 1 2	4 39 15 2 1 1 2		Powstały dwa gospodarstwa o niewielkim areale (1-2 ha) oraz jedno powyżej 15 ha.
	powierzchnia gruntów ornych	ha	228	206	208	GUS, UM	Od roku 2014 powierzchnia gruntów ornych zmniejszyła się o 20 ha, kosztem rozbudowy np. terenów leśnych.
Wody podziemne - jakość wód	ilość GZWP	szt. nazwa	1 - nr 102 „Zbiornik wyspy Wolin”			PSH	Ze względu na brak regularnych, corocznych badań na terenie gminy, nie można w pełni ocenić zmieniającej się jakości wód podziemnych na analizowanym terenie. Jednak w porównaniu do roku 2014 jakość wód nie uległa pogorszeniu.
	badane JCWPd	numer	1, 5 (zgodnie z podziałem na 161 JCWPd)		1, 5 (zgodnie z podziałem na 172 JCWPd)	GIOŚ / WIOŚ	
	jakość wód podziemnych JCWPd – ocena stanu chemicznego	dobry / słaby	dobry	brak badań	dobry		
	jakość wód podziemnych JCWPd – ocena stanu ilościowego	dobry / słaby	dobry	brak badań	dobry		
	jakość wody dostarczanej przez urządzenia wodociągowe	Woda z sieci wodociągowej z ujęć w Gminie Międzyzdroje wykazywała parametry zgodne z wymaganiami określonymi rozporządzeniem w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W przypadku kiedy okresowo nie odpowiadała wymaganiom, ze względu na przekroczenie najwyższej dopuszczalnej wartości jednego z badanych parametrów – mętności, bakterii grupy Coli, ogólnej ilości mikroorganizmów, ponownie były pobrane próbki wody. Po kolejnych badaniach wykazywały parametry zgodne z wymaganiami określonymi rozporządzeniem w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.					
	monitoring składowiska odpadów	tak / nie	tak - 3 piezometry			UM	

Oceniany element	Wskaźnik	Jednostka miary	2014	2015	2016	Źródło danych	Ocena / Opis
	przekroczone wskaźniki jakości wód na składowisku odpadów	rodzaje	piezometr P1, P9 - ogólny węgiel organiczny (OWO), piezometr P1a - przewodność elektryczna właściwa (PEW)	piezometr P1, OWO, pH piezometr P1a i 9 - OWO, pH	piezometr P1, OWO, pH piezometr P1a - pH, piezometr 9 - pH, OWO	UM	w Międzyzdrojach jest ciągle monitorowana za pomocą 3 piezometrów. W ostatnich latach przekraczane były nieznacznie te same parametry OWO i odczyn. Pozostałe parametry wykazują dobrą klasę jakości wód. Względem lat ubiegłych nie wskazuje się na przekroczenia PEW.
Wody powierzchniowe - jakość wód	monitoring wód przejściowych i przybrzeżnych	wynik	2 badane JCWP, stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany po słaby, ogólny stan JCW - zły	2 badane JCWP, stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany po słaby, ogólny stan JCW - zły	b.d.	WIOŚ	Ze względu na brak regularnych, corocznych badań na terenie gminy, na dodatek w tych samych punktach, nie można w pełni ocenić zmieniającej się jakości wód powierzchniowych na analizowanym terenie. W latach 2014-2015 badane były tylko wody przejściowe i przybrzeżne, które charakteryzowały się złym stanem.
	monitoring wód płynących	wynik	brak badań	2 badane JCWP, stan/potencjał ekologiczny - słaby, ogólny stan JCW - zły	b.d.		
	monitoring jezior	szt.	W latach 2014 - 2016 WIOŚ nie prowadził badań jezior na terenie Gminy Międzyzdroje				
	kąpieliska	ilość / przekroczone parametry	Na terenie Gminy Międzyzdroje funkcjonowały 2 kąpieliska. Na podstawie przeprowadzonych przez PSSE badań monitoringowych na wyznaczonych kąpieliskach stwierdzono, że woda odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 roku w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpiel (Dz. U. 2011 nr 86 poz. 478), mimo lokalnych przekroczeń wskaźników takich jak enterokoki oraz bakterie grupy coli.				
Powietrze atmosferyczne - jakość	nazwa strefy	strefa	strefa zachodniopomorska			WIOŚ	Jakość powietrza na terenie gminy oraz całej strefy zachodniopomorskiej utrzymuje się na takim samym poziomie. Biorąc pod uwagę ochronę zdrowia klasyfikacja wypada niekorzystnie dla
	roczna ocena jakości powietrza dla strefy ze względu na: - ochronę zdrowia - ochronę roślin	klasa	- C - A	- C - A	- C - A		

Oceniany element	Wskaźnik	Jednostka miary	2014	2015	2016	Źródło danych	Ocena / Opis	
	czynnik decydujący o klasie łącznej strefy ze względu na ochronę zdrowia	wskaźnik	benzo(a)piren PM 10	benzo(a)piren PM 10	benzo(a)piren PM 10		gminy. Corocznie niedotrzymane są poziomy dopuszczalne dla tych samych wskaźników.	
	ilość stacji pomiarowych	szt.	b.d.	1	-			
	roczna emisja zanieczyszczeń z zakładów produkcyjnych, kotłowni ⁶	emisja gazów Mg		893 367,28	856 222,5	b.d. ⁷	Urz. Marsz.	W okresie sprawozdawczym zmniejszyła się emisja gazów, ale zwiększyła się emisja pyłów, brak danych za rok 2016 nie pozwala na pełną analizę.
		emisja pyłów Mg		5,84	6,234	b.d.		
	ilość przeprowadzonych termomodernizacji	szt.	b.d.	1	1	UM	Corocznie podejmowane są działania związane z modernizacją budynków.	
	monitoring składowiska odpadów	tak / nie	tak			UM	Na nieczynnym składowisku odpadów prowadzony jest także ciągły monitoring gazu. W ostatnich latach nie wykryto nieprawidłowości w tym zakresie.	
	ilość studzienek	szt.	6					
wyniki pomiarów	rodzaje	Nie wykryto emisji gazów. Skład gazu charakteryzował się we wszystkich punktach przeważającą zawartością tlenu.						
Sieć gazowa	liczba przyłączy	szt.	979 ¹	988 ¹	994 ¹	1 - G.EN. 2 - GUS	Sieć gazowa na terenie Gminy Międzyzdroje jest sukcesywnie rozbudowywana zgodnie z rozwojem Gminy.	
	ludność korzystająca z sieci gazowej	os. / %	2 803 ² / 42,6 ²	2 821 ² / 43,1 ²	b.d.			
OZE	liczba instalacji działających w oparciu o energię odnawialną	szt.	Urządzenia i instalacje OZE są na dachach domów jednorodzinnych oraz pensjonatach, ale nie prowadzi się ewidencji tych instalacji.					
Środowisko akustyczne	W roku 2010 i 2015 wykonywane były badania natężenia ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich. Na drogach krajowych i wojewódzkich notuje się wysokie natężenie ruchu pojazdów, w tym wysoki udział w potoku ruchu pojazdów ciężkich. Natomiast drogi powiatowe charakteryzowały się bardzo małym średnim dobowym natężeniem ruchu. WIOŚ nie wykonywał badań monitoringowych na terenie gminy.							

⁶ w rozumieniu ładunku całkowitego zanieczyszczeń z kotłowni

⁷ brak danych za rok 2016 jest spowodowany brakiem zakończenia ewidencji na podstawie opłat za korzystanie ze środowiska przez Urząd Marszałkowski

Oceniany element	Wskaźnik	Jednostka miary	2014	2015	2016	Źródło danych	Ocena / Opis
Promienowanie elektromagnetyczne	ilość punktów pomiarowych	szt.	0	0	1	WIOŚ	Ze względu na brak regularnych badań prowadzonych przez WIOŚ dot. emisji pól na terenie gminy, nie można w pełni ocenić wskaźnika. Pomiar prowadzone w 2016 roku nie wykazywały przekroczeń. Ze względu na brak dokładnych danych pochodzących z tego samego źródła niemożliwa jest ocena danego wskaźnika.
	pomiar promieniowania	wynik	brak badań	brak badań	0,4 V/m		
	ilość stacji bazowych telefonii komórkowej	szt.	16	b.d.	b.d.	POŚ 2014	
Lasy	% powierzchni gminy objęty użytkami leśnymi	ha	4 985,89	4 985,26	b.d.	GUS	Powierzchnia gruntów leśnych, w tym powierzchnia samych lasów uległy niewielkiemu zmniejszeniu. Niemniej jednak należy podkreślić wysoką lesistość Gminy, co zdecydowanie pozytywnie wpływa na jej stan środowiska.
	lesistość	%	42,2	42,2	b.d.	GUS	
	powierzchnia lasów	ha	4 831,26	4 830,18	b.d.	GUS	
	roczna powierzchnia / ilość nasadzeń / zalesień	ha / szt.	brak zalesień	brak zalesień	b.d.	GUS	
Przyroda chroniona	obszary sieci Natura 2000	szt. - PLH - PLB	4 - 2 PLH / 2 PLB (łącznie powierzchnia 16 712,75 ha – obszary mogą się na siebie nakładać)			GDOŚ	Liczba obszarów objętych prawną ochroną przyrody nie uległa zmianie na przestrzeni kolejnych lat obowiązywania POŚ.
	powierzchnia parku narodowego	ha	5 380,67	5 380,67	b.d.	GUS	Tym samym prawną formą ochrony przyrody objęta jest taka sama powierzchnia gminy, która pozostaje pod pewnymi ograniczeniami wynikającymi z przepisów odrębnych.
	pomniki przyrody	szt.	54	54	54	UM	
Zieleń	parki spacerowo – wypoczynkowe	szt. / ha	2 / 4,7	2 / 4,7	2 / 4,7	UM / GUS	Powierzchnia i ilość obszarów zieleni urządzonej także nie uległa zmianom w ciągu kolejnych lat obowiązywania POŚ.
	zieleńce	szt. / ha	6 / 3,7	6 / 3,7	6 / 3,7		
	zieleń uliczna	ha	3,5	3,5	3,5		

Oceniany element	Wskaźnik	Jednostka miary	2014	2015	2016	Źródło danych	Ocena / Opis	
	nasadzenia drzew	szt.	379	134	236		Usuwane drzewa z terenów gminnych rekompensowane są nasadzeniami.	
Odpady	ilość budynków mieszkalnych objętych zbiórką odpadów	szt.	1 229	1 106	1 138	UM	<p>Porównując rok bazowy, 2014 oraz rok 2015 stwierdza się, że w roku 2016 zebranych zostało o 654,33 Mg odpadów więcej niż w roku 2014 (10,96 %), a w porównaniu z rokiem 2015 – o 356,03 Mg odpadów więcej, co daje 5,96 %.</p> <p>Względem roku 2015 spadł udział frakcji selektywnie zebranych, o około 1 %, z wyłączeniem odpadów wielkogabarytowych, których udział wzrósł o 1 %.</p>	
	odpady komunalne zebrane selektywnie	razem	Mg/rok	1 001,6	3 084,805	3 133,496		UM
		papier i tektura		0	b.d.	160,398		
		szkło		120,8	133,0	283,877		
		tworzywa sztuczne		0,0	b.d.	290,13		
		zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny		15,7	17,105	23,22		
		wielkogabarytowe		77,7	138,1	216,71		
		biodegradowalne		439,1	409,6	446,97		
		zmieszane odpady opakowaniowe		348,3	394,6	341,68		
		budowlane		b.d.	1 989,2	1 260,99		
		wielomateriałowe		b.d.	b.d.	17,709		
	metale	b.d.	b.d.	75,812				
	leki	b.d.	0,2	0				
	opony	b.d.	3	16				
ilość zlikwidowanych nielegalnych wysypisk	szt.	0	0	0	UM / GUS	Brak w ostatnich latach dzikich wysypisk śmieci.		
ilość czynnych składowisk odpadów	szt.		0		UM	Na przestrzeni lat nie zmieniła się liczba czynnych i zrehabilitowanych składowisk odpadów, nie zachodzi potrzeba zajmowania pod składowisko kolejnych powierzchni terenu.		
ilość zrehabilitowanych składowisk odpadów	szt.		1					

Oceniany element	Wskaźnik	Jednostka miary	2014	2015	2016	Źródło danych	Ocena / Opis
	ilość usuniętego azbestu	Mg	12,19	10,59	6,55	UM	Corocznie prowadzone są działania związane z demontażem wyrobów zawierających azbest.
Edukacja ekologiczna	liczba projektów zrealizowanych na rzecz ochrony środowiska	Zgodnie z poszczególnymi tabelami w rozdziałach 3.9 i 3.10.					
	ilość zebranych odpadów podczas akcji ekologicznych	Odpady ZSEE były zbierane przez SP nr 2 w Wapnicy (akcje Dzień recyklingu, pod hasłem: „Kwiatki za elektroodpaki”, „Bądź widoczny”, „Recyklingowo odbiaskowo”).					
	ilość ścieżek przyrodniczo – dydaktycznych	Ścieżki przyrodniczo – dydaktyczne zostały utworzone na terenie Nadleśnictwa i Wolińskiego Parku Narodowego oraz przy SP Nr 2 w Wapnicy.					
Poważne awarie	ilość sytuacji awaryjnych	szt.	0	0	0	GIOŚ, WIOŚ	Gmina charakteryzuje się niewielką ilością szczególnie szkodliwych czy uciążliwych podmiotów gospodarczych, tak więc zagrożenia ze strony poważnych awarii, czy innych zagrożeń jest niewielkie.
	ilość wyemitowanych substancji niebezpiecznych ⁸	m ²	0	0	0	PSP	
	ilość zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii	szt.	0	0	0	GIOŚ, WIOŚ, PSP	

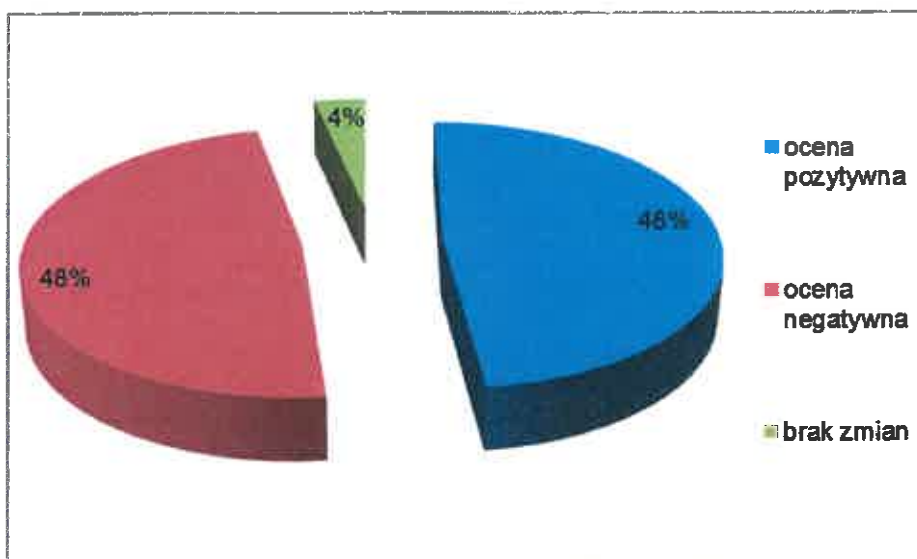
Źródło: WIOŚ, Urząd Miejski w Międzyzdrojach, ZWIK, WIOŚ, GUS – Bank danych lokalnych

⁸ zgodnie z danymi PSP wskazuje się na zanieczyszczenia olejami i substancjami ropopochodnymi

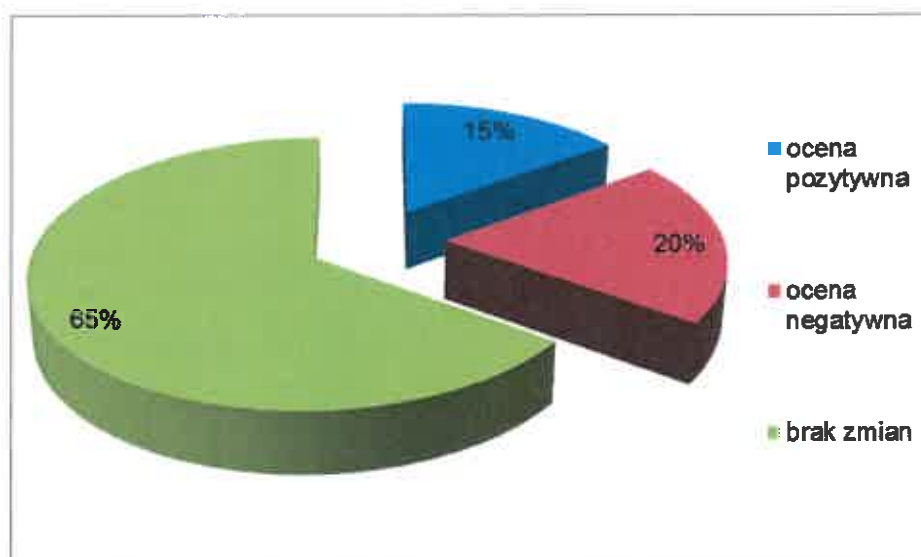
W Programie ochrony środowiska dla Gminy Międzyzdroje zaproponowano łącznie 96 wskaźników, z czego 29 to wskaźniki presji na środowisko, 40 to wskaźniki stanu środowiska i 27 to wskaźniki reakcji.

Tabela 21. Podsumowanie analizy wskaźnikowej

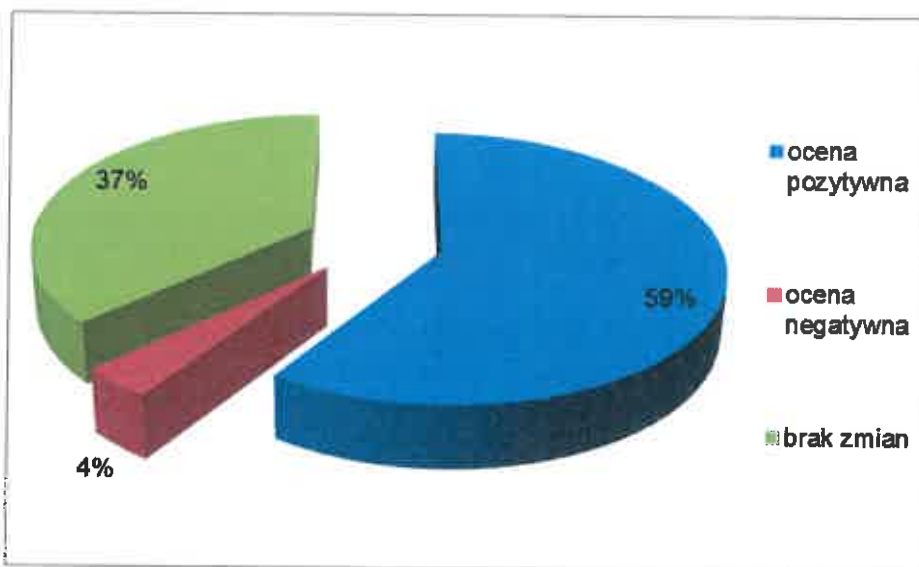
rodzaj wskaźnika	ocena pozytywna	ocena negatywna	brak zmian	ogółem
wskaźniki stanu	3	4	13	40
wskaźniki presji	14	14	1	29
wskaźniki reakcji	16	1	10	27
Razem	33	19	24	96

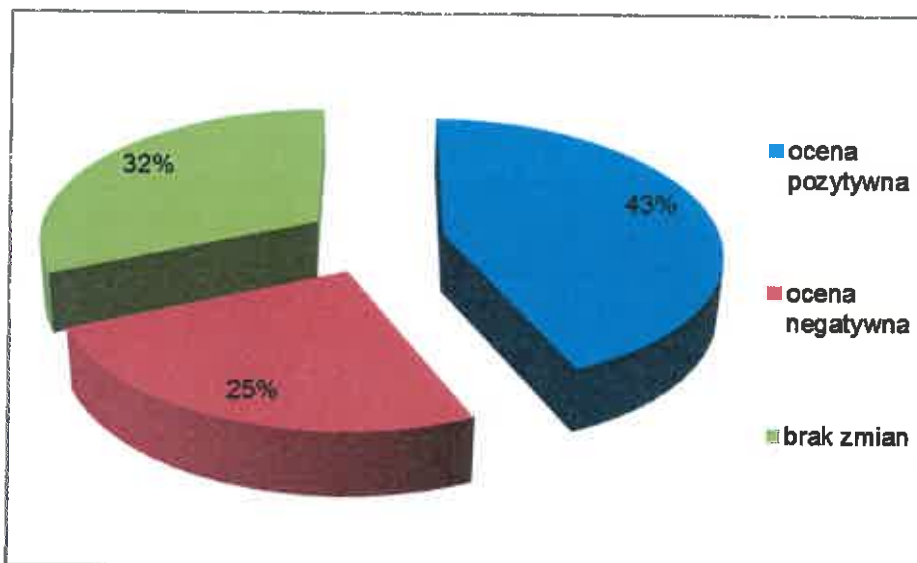
Wykres 2. Zestawienie wskaźników presji

Wykres 3. Zestawienie wskaźników stanu

Wykres 4. Zestawienie wskaźników reakcji

Wykres 5. Podsumowanie wszystkich wskaźników realizacji POŚ

Jak wynika z powyższych wykresów, stanowiących podsumowanie analizy wskaźnikowej, Program ochrony środowiska jest realizowany w znacznym stopniu. 43 % wszystkich wskaźników zostało ocenionych w trendzie pozytywnym, albo na skutek realizacji działań proekologicznych nastąpiła poprawa stanu środowiska, zmniejszenie presji na wykorzystanie zasobów, bądź zwiększyła się reakcja na zagrożenia.

Negatywną ocenę uzyskało 25 % wskaźników, wśród nich wymienić należy przede wszystkim:

- zwiększającą się ilość ładunków zanieczyszczeń w ściekach odpływających z oczyszczalni ścieków,
- utrzymującą się złą jakość wód w skali jednolitych części wód przejściowych i przybrzeżnych oraz płynących,
- utrzymującą się złą jakość powietrza dla strefy zachodniopomorskiej,
- zmniejszającą się powierzchnia lasów.

32 % wskaźników oceniono w trendzie bez zmian. Oznacza to, że oceniana sytuacja

nie ulega zmianom, ale brak działań w danych zakresie nie oznacza jednocześnie negatywnych tendencji. Na stałym, poziomie utrzymuje się np. dobra jakość wód podziemnych, utrzymująca się powierzchnia terenów zieleni urządzonej, czy terenów objętych ochroną prawną.

Kolejną analizę wskaźnikową warto byłoby uzupełnić o następujące wskaźniki monitorowania presji na środowisko przyrodnicze oraz efektów realizacji działań proekologicznych:

- % powierzchni terenu objęty terenami zieleni urządzonej,
- ilość awarii na sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania,
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła,
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych,
- powierzchnia terenów zdegradowanych,
- powierzchnia gruntów chronionych wyłączonych z użytkowania rolniczego.

Choć przeprowadzona ocena nie jest pełna, to jednak na podstawie zgromadzonych danych (nie tylko w tabeli, ale również podczas całej analizy przeprowadzanych działań proekologicznych w rozdziale 3) można sformułować tezę, że Gmina, jak i inne jednostki organizacyjne oraz instytucje i podmioty sukcesywnie realizują wspólnie założone cele, koncentrując się na najistotniejszych obszarach problemowych i bez pominięcia kluczowych zadań w ochronie środowiska.

4.1. PODSUMOWANIE KOŃCOWE

Zadania własne gminy w zakresie spraw związanych z ochroną środowiska wynikają przede wszystkim z ustawy o samorządzie gminnym i przepisów dotyczących ochrony środowiska. Część zadań przypisana jest także organom Powiatu, ale ich realizacja spoczywa na adresatach decyzji i podmiotach korzystających ze środowiska.

W ramach aktualnego w latach 2015-2016 dokumentu pn. „Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Międzyzdroje na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 - 2021” w okresie sprawozdawczym Gmina podejmowała działania na różnych płaszczyznach – począwszy od planowania przestrzennego, przez toczące się postępowania w sprawach wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzji o warunkach zabudowy, kontroli terenowych (działania prewencyjne), poprzez opracowanie dokumentów i planów, po realizowanie inwestycji służących ochronie środowiska.

Zadania zapisane w Programie Ochrony Środowiska zostały zrealizowane zgodnie z ogólną misją jednostki i własnymi zamierzeniami inwestycyjnymi. Istotna ich część, ze względu na specyfikę, wymaga systematyczności i bieżących prac, np. bieżące utrzymanie i konserwacja sieci wodno - kanalizacyjnych, monitorowanie stanu wody pitnej, utrzymanie i zarządzanie drogami, utrzymanie czystości i porządku, gospodarowanie odpadami komunalnymi, pielęgnacja zieleni, edukacja ekologiczna mieszkańców.

Część inwestycji i zadań z uwagi na ciągłość, długotrwałość realizacji lub pozyskiwanie funduszy, dotacji, czy dofinansowań jest realizowana etapowo (projekty

dotyczące realizacji infrastruktury technicznej czy obiektów i ich realizacja w kolejnych latach). W tym miejscu zaznaczyć trzeba, że racjonalne gospodarowanie środowiskiem i jego zasobami wymaga dużych nakładów finansowych, stąd niezbędne staje się stałe pozyskiwanie dofinansowania ze środków zewnętrznych. Gmina oraz inne podmioty skutecznie ubiegały się o dofinansowanie zadań generujących znaczne nakłady finansowe. Jednostka pozyskiwała środki na działania z WFOŚiGW oraz ze środków krajowych NFOŚiGW, co pokazują kolejne tabele.

Tabela 22. Wykaz finansowanych przez WFOŚiGW zadań z zakresu ochrony środowiska

Podmiot	Zakres zadania	Kwota [zł]	Rodzaj finansowania
Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie	Termomodernizacja oraz przebudowa komisariatu Policji w Międzyzdrojach przy ul. Kopernika 2	200 000,00	realizacja zadania w ramach rezerwy celowej budżetu państwa
Gmina Międzyzdroje	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej w zadaniu pn. Rozbudowa drogi gminnej ul. Leśnej w Międzyzdrojach wraz z sieciami	311 578,32	dotacja
Gmina Międzyzdroje	Remont poletek osadowych zlokalizowanych na terenie oczyszczalni w Międzyzdrojach	933 121,42	pożyczka
Gmina Międzyzdroje	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej w zadaniu pn. Rozbudowa drogi gminnej ul. Leśnej w Międzyzdrojach wraz z sieciami	311 578,32	pożyczka
Osoby fizyczne	Montaż instalacji fotowoltaicznych	216 203,70	dofinansowanie ze środków NFOŚiGW (pożyczka – 129 722,22 zł i dotacja – 86 481,48 zł)
Gmina Międzyzdroje	Przebudowa drogi ul. Myśliwskiej, Sportowej i Mieszka I w Międzyzdrojach wraz z sieciami	554 495,29	dotacja / pożyczka

Źródło: WFOŚiGW Szczecin (podpisane umowy lub wydatkowane środki w okresie sprawozdawczym)

Tabela 23. Wykaz finansowanych przez NFOŚiGW zadań z zakresu ochrony środowiska (środki krajowe)

Podmiot	Zadanie	Kwota umowy [zł]	Wyплаты 2015 [zł]	Wyплаты 2016 [zł]	Koszt przedsięwzięcia [zł]
Woliński Park Narodowy	Poprawa warunków realizacji zadań ochronnych nieleśnych ekosystemów lądowych i wodnych Wolińskiego Parku Narodowego	191 225,00	33 640,17	34 971,61	1 984 735,16
	Uzupełnienie zasobów sprzętowych służących do inwentaryzacji przyrodniczej i monitoringu w WPN oraz konwersja przyrodnicza	525 912,90	275 028,00	0,00	525 912,90
	Transgraniczne osieciowanie muzeów	665 201,56	-223 898,44	0,00	782 590,06
	Transgraniczne osieciowanie muzeów	156 900,00	0,00	0,00	1 046 000,00
	Realizacja prac termomodernizacyjnych związanych z przebudową wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku willi nr 1	1 231 294,00	0,00	0,00	1 231 294,00

Źródło: NFOŚiGW (podpisane umowy lub wydatkowane środki w okresie sprawozdawczym)

Ważne jest także, aby samorząd nadal podejmował współpracę z innymi jednostkami w zakresie ochrony środowiska, gospodarki odpadami i infrastruktury komunalnej, aby jak najlepiej realizować działania nie tylko własne, ale również koordynowane. Współpraca ta pozwoli na osiągnięcie szerszych celów i pozyskanie większych środków finansowych.

Analizując wielkość nakładów finansowych, stwierdza się, że największe wydatki poniesione zostały na realizację inwestycji w zakresie ochrony zasobów wodnych, a w dalszej kolejności na inwestycje związane z modernizacją zabudowy i układu komunikacyjnego (ochrona powietrza) oraz coroczny system odbioru odpadów komunalnych.

Znaczących inwestycji w celach dotyczących powierzchni ziemi, promieniowania elektromagnetycznego, poważnych awarii nie prowadzono w okresie sprawozdawczym, były to zazwyczaj działania związane z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi, bądź bieżące zadania.

Jak wskazuje niniejsze podsumowanie, w każdym z priorytetów podejmowano szereg zadań, jednak biorąc pod uwagę ich charakter i potrzebę dalszego rozwoju wiele grup zadaniowych powinna być kontynuowana w latach kolejnych, w miarę potrzeb oraz możliwości pozyskania środków finansowania. W szczególności kontynuowane powinny być wszelkie działania związane z poprawą stanu wód powierzchniowych oraz realizacją programu naprawczego określonego w programie ochrony powietrza, w związku z przekroczeniami normatywnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, utrzymujących się od kilku już lat. Tym samym wśród najważniejszych działań w przyszłości powinny znaleźć się termomodernizacje budynków, wymiana źródeł ogrzewania, rozwój energii odnawialnej, modernizacje ciągów komunikacyjnych, rozwój ścieżek rowerowych, rozwój sieci kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej. Podejmowane działania w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej i modernizacji oczyszczalni ścieków, a także odprowadzania ścieków komunalnych z indywidualnych nieruchomości, w kontekście zlewniowym powinny być realizowane i monitorowane na poziomie kolejnych raportów.

Kolejnym aspektem, na który w przyszłości powinien zostać położony nacisk jest ochrona mieszkańców przed hałasem.

Inne działania związane z ochroną zasobów przyrodniczych, ochroną przed promieniowaniem elektromagnetycznym oraz budowaniem szczelnego systemu odbioru odpadów komunalnych można uznać za zrealizowane w sposób zadowalający. W kolejnych latach działania powinny być kontynuowane w celu utrzymania jakości środowiska w tym zakresie na stałym poziomie.

Analizując działania podjęte w latach 2015 – 2016 oraz wskaźniki oceny rozwoju infrastruktury technicznej i stanu środowiska przyrodniczego, można stwierdzić, że realizacja celów założonych w dokumencie POŚ wpływa pozytywnie na rozwój Gminy oraz pozwala na ciągłe monitorowanie stanu środowiska i wykonywanie zadań, które będą prowadziły do dalszego pozytywnego rozwoju. Potrzeba jednak długookresowych inwestycji ze względu na odległy w czasie efekt ekologiczny.

Reasumując, działania podjęte w latach 2015 – 2016 wpisują się w założenia i cele wyznaczone w Programie ochrony środowiska i należy ocenić je jako pozytywne. Przeprowadzenie pełnej oceny, co do stopnia poprawy stanu środowiska w Gminie wymaga dłuższego przedziału czasowego oraz dalszych działań inwestycyjnych.

SPIS TABEL

Tabela 1. Dochody ogółem, w tym otrzymane dotacje w latach 2014-2015	8
Tabela 2. Wydatki ogółem, w tym na ochronę środowiska w latach 2014-2015	8
Tabela 3. Jakość wód powierzchniowych badanych w okresie sprawozdawczym	9
Tabela 4. Jakość wód podziemnych badanych w okresie sprawozdawczym	10
Tabela 5. Zmiany powierzchni użytków rolnych w okresie sprawozdawczym.....	11
Tabela 6. Powierzchnia i ilość terenów zieleni urządzonej oraz lasów w okresie sprawozdawczym.....	12
Tabela 7. Zestawienie ilościowe dot. systemu gospodarowania odpadami	15
Tabela 8. Poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami wraz z perspektywą na lata 2017-2020.....	15
Tabela 9. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu - Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno – ściekowej dla zapewnienia lepszej ochrony środowiska oraz poprawy warunków życia mieszkańców oraz Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej oraz ochrona przed powodzią.....	17
Tabela 10. Zrealizowane w latach 2016-2016 zadania z zakresu realizacji celu - Ograniczenie przekształceń ziemi w wyniku procesów naturalnych oraz antropogenicznych	20
Tabela 11. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu - Zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie i przywracanie do stanu właściwego składników przyrody	21
Tabela 12. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu - Utrzymanie standardów jakości powietrza, redukcja emisji pyłów gazów	25
Tabela 13. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu - Zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska	28
Tabela 14. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu - Ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi	29
Tabela 15. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu - Minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego oddziaływania na środowisko i zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego lub biologicznego.....	29
Tabela 16. Wykaz kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ w Szczecinie.....	31
Tabela 17. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu - Rozwój prawidłowego systemu gospodarki odpadami	34
Tabela 18. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu - Upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia oraz wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej.....	38
Tabela 19. Zrealizowane w latach 2015-2016 zadania z zakresu realizacji celu - Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych	39
Tabela 20. Wskaźniki presji na stan środowiska i realizacji zadań	42
Tabela 21. Podsumowanie analizy wskaźnikowej.....	50
Tabela 22. Wykaz finansowanych przez WFOŚiGW zadań z zakresu ochrony środowiska..	53
Tabela 23. Wykaz finansowanych przez NFOŚiGW zadań z zakresu ochrony środowiska (środki krajowe).....	53

SPIS WYKRESÓW

<i>Wykres 1. Wydatki, w tym na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska, w okresie sprawozdawczym .....</i>	<i>8</i>
<i>Wykres 2. Zestawienie wskaźników presji .....</i>	<i>50</i>
<i>Wykres 3. Zestawienie wskaźników stanu .....</i>	<i>50</i>
<i>Wykres 4. Zestawienie wskaźników reakcji .....</i>	<i>51</i>
<i>Wykres 5. Podsumowanie wszystkich wskaźników realizacji POŚ .....</i>	<i>51</i>